ADALET AĞAOĞLU

ÜÇ OYUN

Bir kahramanın Ölümü

Kozalar - Çıkış

YANKI YAYINLARI

ADALET AĞAOĞLU ÜÇ OYUN

71

ADALET AĞAOĞLU

ÜÇ OYUN

BİR KAHRAMANIN ÖLÜMÜ

ÇIKIŞ

KOZALAR

YANKI YAYINLARI

Dizgi : ASYA Matbaası
Baskı : FONO Matbaası
İSTANBUL 1973

BİR KAHRAMANIN ÖLÜMÜ

(I Perde)

K İ Ş İ L E R

I. ERKEK
II. ERKEK

Bir oda. Odanın üç duvarı da kitaplar, seçme tablolar, kazanılmış ödüllerle doludur.

Bir köşede bir plak dolabı. Plaklar. Bir başka köşede bir içki dolabı. Üstünde içki şişeleri, kadehler.

Bir yazı masası. Telefon. Bütün bunların arasında kentin ışıklarını tepeden gören bir pencere. Önü balkon. Bir kapı. İki koltuk. Bir başka koltuğun üzerinde bir yığın giyim eşyası.

Gece. Odada birbirinin benzeri ve eş-giyimli iki erkek. Erkekler 40 — 45 yaşlarında.

I. ERKEK **odanın ortasında, ayakta durmaktadır. II. ERKEK yerde, ötekinin ayaklarının dibinde sırt üstü, ölü gibi yatmaktadır.**

I. ERKEK **(Eğilir. Yerde yatana tedirgin bakar. Eliyle dokunur. Artık ölmüş olduğuna inanarak doğrulur. İçini çeker. Vurgulayarak)** — «Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir...» **(Bir an. Daha vurgulayarak.)** «Ölmek değil ömrümüzün en müşkil işi... Ölmek odur ki...»

II. ERKEK **(Doğrulur, Oturur)** — Bir kadeh içki versene...

I. ERKEK **(Pek de şaşırmaz. Sadece umutsuzdur. İçki dolabının yanma gider. İki kadehe içki koyarken)** — Yine olmadı ha?

II. ERKEK **(Ayağa kalkar. Üstünün tozunu silkeler)** — Bir daha böyle, ütülü pantolonla denemeye kalkma. Rahat etmiyorum.

I. ERKEK **(İçki kadehlerinden birini uzatır)** — Pijamayla denemedik mi? Yine olmadı.

II. ERKEK **(Pencerenin önüne gider)** — Pijamayla hiç olmazdı. Dedim ya; bir kahraman, üstünde pijamayla ölemez.

I. ERKEK — Hadi canım! Özür arama!..

II. ERKEK — Bu sabah, şafakla şu pencerenin önüne çıkılacak. Elde de bir bıçak olacak...

I. ERKEK **(Dinlemek istemez. Hemen keser)** — Suç yalnız pantolonda mıydı bu kez?

II. ERKEK **(Hep dışarı bakarak)** — Hiç bir şey kurallarına uygun değildi ki. Elde bir bıçak olacak. Şuraya çıkılacak. Aşağıda halk...

Görmeleri gerek. Ölümün gözlerinin önünde olması gerek... Bir kez bu kaçınılmaz bir biçimde gerekli, değil mi? Ondan sonra bıçak bir vuruşta...

I. ERKEK (**İçkisini bir dikişte içer**) — Anladık, anladık!.. (**Bir an. Sonra.**) Açlığa üç gün dayanmıştık ama.

II. ERKEK — Kimse senin açlıktan ölmeni istemiyor ki... Senden istenen, ötekilerin önünde kendine kendi ellerinle son vermen.

I. ERKEK — Buna hayır diyen yok. Ama bu hiç akla gelmedik bir biçimde isteniyor...

II. ERKEK — Ee, başka bütün kapıların kapandığı bir yerde, seni kahraman yapan halk, kendine onun dilediği biçimde son vermeni de isteyebilir senden. Seni kahraman yaptığı için senden her şeyi isteyebilir. Sen de kahraman olduğun için bu isteği olduğu gibi yerine getirmek zorundasın.

I. ERKEK — Evet. İstenen şeye karşılık ilk öğrendiğim bu olmuştu...

II. ERKEK — Sonra da bu işin pijamayla olamayacağı...

I. ERKEK (**Bağırır**) — Pijamanın nesi varmış!..

II. ERKEK — Olmaz... Ölecek bir kahramanın üstünde beyaz bir gömlek bulunmalı... Bıçağı vurdun mu kan beyaz gömleğe çıkmalı...

I. ERKEK (**Ürperir. Eliyle göğsünü yoklar. Ölgün bir sesle**) — İyi işte; bu kez üstün-

de beyaz bir gömlek var ya...

II. ERKEK — Öyle... Ama bilmem ki... Bu kez de her şey fazla hazırlıklı. Al işte!.. **(Kollarını uzatır.)** Kollar... Sinemada gördüğümüz uyduruk kahramanlarınki gibi. Şöyle... Sözüm ona gelişigüzel kıvrılıvermiş...

I. ERKEK — Ne olacaktı ya? Ben çalışırken hep böyle...

II. ERKEK **(Pencereden ayrılır. Bir koltuğa otururken)** — Atma, atma!... Çalışırken ne zaman beyaz gömlek giyildi ki?. **(Yeniden ayağa kalkar.)** Senin gibi bir halk kahramanı - yazar olsun, bilgin, oyuncu ya da mitingçi olsun - ortalıkta hep ya üstünde bir kazakla görünür, ya da çatkılı bir gömlekle. Hava soğuksa kadife bir ceket giyer. Zenginleştikçe Batı'nın çuval dokumalarını seçer... Böyledir senin de içinden geçen. **(Pantalonunu çıkarmaya koyulur.)**

I. ERKEK — Ne yapıyorsun?

II. ERKEK — Hadi, hadi... Değiştir pantolonu da işimize bakalım.

I. ERKEK — Nesi var bunun?

II. ERKEK — Dedik ya. Ütüsü bozuluyor. Biraz da dar.

I. ERKEK — Aman canım! Sanki dert bir bu da!.. **(İkisi de pantolonlarını çıkarır, donla kalırlar. I. ERKEK II.'ye gözünü dikip bakar. Düşünür. Sonra.)** Tamam. Oldu bu iş.

II. ERKEK — Ne?

I. ERKEK — İşte böyle... Tam yatmaya

hazırlanırken... Bir kalp sektesi... Tamam!..

II. ERKEK — Korkudan, desene? Doğrusu tam bir kahramana yaraşır bu ölüm...

I. ERKEK — Kişi kalpten ille korkunca mı gidermiş? Alırsın bir tüp uyku ilâcı...

II. ERKEK — Bir de hazır doktor raporu... **(Birden öfkelenir.)** Kaybedecek zaman yok, anlamıyor musun? Vakit gece yarısını çoktan geçti. Şafakla da bitecek bu iş... Ölümünü isteyenlerin önünde bıçak kalbe saplanacak. Gık demeden gideceksin hem... Kazanmak için bunu yapacaksın. Bunun dönüşü yok artık... Kazanmak için elde kalan tek yol. Daha kahramanlaşacaksın. Buna hazırsak ne iyi... Değilse...

I. ERKEK **(Bağırır)** — Ölmeyelim demiyoruz! Öleceğiz! Anladık. Ama niye ille...

II. ERKEK **(Keser)** — Nasıl ölüneceğini seçen sen değilsin. Sana inanmış olanların seçimi bu. Bunu hep unutmaya çalışmak niye? **(Usanmış gibidir. Gider. Donla koltuğa oturur.)** Artık hiç bir deneme yapmayacağız. Gereği yok. Yat, uyu. Şafakla kalkar, işi bitiririz...

I. ERKEK — Öyle mi dersin?

II. ERKEK — Öyle.

I. ERKEK **(Eğilir. Bacaklarına bakar. Sonra ötekinin bacaklarını göstererek)** — Donla bacakların çok bodur görünüyor. **(Giysi yığınından bir örnek iki pantolon alır. Birini II. ERKEK'e fırlatır.)** Al, giy bunu!... **(Kendisi de elindekini giymeye başlar.)**

II. ERKEK — Kadife...

I. ERKEK — Alayın gereği yok. Giy hadi.

II. ERKEK — Yine mi başlıyoruz?

I. ERKEK — Evet... Belki... Yani...

II. ERKEK — Bu kaçıncı deneme. Temelden yanlış. Denemeler bir çözüm getirmeyecek, biliyorsun... Hani üşümemek içinse... **(Pantolonu giyer.)**

I. ERKEK **(Pantolonunu iliklerken durur. Dalgın)** — O kadını severdim. İlgim olan bütün öteki kadınlar içinde en çok onu severdim... Severmişim yani... Şimdi anlıyorum. Sanırım o beni çok sevmezdi... Gerçek bir kahraman olduğuma inanmazdı sanırım... Niye inanmazdı sanki? «Gerçekten inanmış mı, gerçekten inanmış mı?» Kendi kendine durmadan bunu sorardı... Yani bana öyle gelirdi...

II. ERKEK — Kalp sekterinden gitmek olmaz. Ama ölüme en uysal bir biçimde peki, öyle değil mi?

I. ERKEK — Öyle. Ölüme en uysal bir biçimde peki... **(Gider, plak dolabını açar. Plakların içinden birini seçer. Pikaba koyar. Bir Fransız şarkısı duyulur: S. Reggiani'nin okuduğu «Le Deserteur.»)**

II. ERKEK — Ha, demin unuttum... Bir kahramanın aydını üstelik Fransız şarkılarını sever... **(Vurgulayarak, sanki Racine'den okuyormuş gibi.)** Ne güzel Fransız kültürüyle yetişmiştik hemhepimiz!.. **(Kahkahayla güler.)**

I. ERKEK **(Ötekine aldırmaz)** — Derdi

ki... «Kahraman olacak kişi kendini iyice bir tanımalı» derdi. «Ben kahraman değilim. Kahraman mahraman da olamam... Önce üşümekten çok korkarım. Korktuğum başka şeyler de vardır belki. Bilmiyorum. Ama üşümekten ölesiye korktuğumu biliyorum...» **(Şarkı bitmiştir. Silkinir.)** Şimdi düşünüyorum da, ipi çeken başkası ise o denli korkunç değil bu iş...

II. ERKEK **(Yerinden kalkar. Gider. Yazı masasının üstünde duran bir kadın fotoğrafını alır. Bakar)** — Bu da son sevgili... **(Güler.)** Güzel kadın. Ve kahramansever!.. **(Yüzünü buruşturur.)** Sanatsever ya da kedisever gibi bir şey bu yahu!.. Hem de yataksever... Hem de yardımsever... Hiç kuşkusuz, yardımsever. Az sonra yine arar bu... Telefonda yapışkan sesi gelir «Korkuyor musun cicim? Sana nasıl yardım edebilirim? Sevgilim...»

I. ERKEK **(Öfkeyle fotoğrafı ötekinin elinden çeker, alır. Bir köşeye fırlatır)** — Ee be! Kes! **(Bir süre sessizlik. İkisi de düşünceli durur.)** Hadi... Yeni bir deneme... Hadi... Uyku ilâcı yanlış bir yol olmaz kanımca.

II. ERKEK — Dedim ya; denemeler gereksiz. Ver şu bıçağı. Hazır olunacaksa ona hazır olunmalı. Çıkar şu bıçağı.

I. ERKEK **(Korkuyla)** — Hayır. Daha erken. Daha değil! Hem saçma bu. Bir başka yol olmalı... Mutlak olmalı...

II. ERKEK **(Yazı masasının çekmesini çeker. Çabucak bir bıçak çıkarır)** — Evet.

I. ERKEK **(Başını eğer)** — Evet.

II. ERKEK — Denenecek tek şey bu işte. Denenecek de değil... Yapılacak tek şey bu.

I. ERKEK **(Güçlü olmaya çalışır)** — Yap öyleyse.

II. ERKEK **(Bıçağa bakar. Göğsüne tutar. Bir an sessizlik. İlk kez tedirgindir)** — İyi raslatacak mıyım dersin?

I. ERKEK **(Bağırır)** — Bilmiyorum! **(Yeni bir sessizlik. İki erkek kuşkuyla birbirlerine bakarlar.)**

II. ERKEK — Ya kahramanca, bir kahramana yaraşır biçimde tam yerine saplayamazsam bıçağı? Bıçağı tam yerine sokamazsam can çekişme uzun sürer. Can çekişme uzun sürünce...

I. ERKEK **(II.'nin üstüne atılır. Bıçağı kapar. Çekmeye atar. Çekmeyi kilitler. Nefes nefese)** — Yat, dinlen. Konuşma. Yat, dinlen... **(Kendini bir koltuğa atar. Bir süre sık sık nefes alır. Sonra.)** Dediğin doğru. Şafaktan önce yapılacak hiç bir şey yok. Yatıp dinlenmekten gayrı hiç bir şey... **(Gözlerini kapar. II. ERKEK usul usul gelir. Öteki koltuğa oturur. O da gözlerini kapar. Uzunca bir sessizlik.)** Neden ille kendimi bıçaklayarak ölmem gerekiyor? Ölmeye hayır, demiyorum. Döğüşe döğüşe bu noktaya gelindi. Şimdi, kazanmak için tek yol bu ise, buna hayır, demiyorum. Gerekli olan ölümümse, öleceğim. Ama neden ille?...

II. ERKEK — Suç sende.

I. ERKEK **(Doğrulur)** — Efendim?

II. ERKEK — Evet. Suç sende.

I. ERKEK — Ne gibi?

II. ERKEK — Bütün ömrünü kahraman olmaya ayırdın...

I. ERKEK — Kahraman olmak için değildi.

II. ERKEK — Kendini iyi tanımadan bütün ömrünü kahraman olmaya ayırdın. Bıçak saplama talimi yapmaya hiç vakit olmadı...

I. ERKEK **(Usulca gülümser)** — Öyle. Bıçak saplama talimi yapmaya hiç vakit olmadı. **(Doğrulur.)** Yorgunum. Neye yaradı, bilmiyorum ama, çok yorgunum...

II. ERKEK **(Ayağa kalkar.)** Yarın... Ölümün bir marş olacak. Bir bayrak... Bir büyük dinamo... Yarın, ölümünün ardından çalışmayan bütün çarklar dönecek.

I. ERKEK **(Ayağa kalkar)** — Tek umut buysa... **(Gelir, ötekinin karşısında durur.)** Tek umut bu, değil mi? Kıvanç duyulacak tek şey?..

II. ERKEK — Evet. Tek umut bu. Ölmezsen... Yani istenen biçimde ölmezsen, biliyorsun; marş çözülecek... Bayrak düşecek... Dinamo...

I. ERKEK — Duracak. **(Bağırır.)** Allah kahretsin! Duracak, evet!

II. ERKEK **(Elini ötekinin omuzuna koyar)** — Yeni bir deneme yapacak mısın?

I. ERKEK — Hayır, dedik ya! **(Bir an.)** Niye sordun?

II. ERKEK — Soyunup yatacağım da... İki ya da üç saat uyunabilir belki.

I. ERKEK **(Kapıya doğru yürür)** — Yatmalı... Yapacak hiç bir şey yok. Gidip yatmalı. **(II. ERKEK onun peşinden gider. Bir an kapının önünde dururlar.)**

II. ERKEK **(Birden geri döner)** — Hayır. Uykum yok.

I. ERKEK **(O da geri döner)** — O burda olmalıydı şimdi. Burda... Yanımda... «Kendini iyi tanımayan kahramanları hiç sevmem.» demeliydi... «Ölme.» demeliydi bana. «Ölme!» Şafakta burada olsa, «Ölmen gereksiz.» derdi. «Ölümün, hele kendi kendini öldürmen gereksiz. Bekle ipini başkaları çeksin! İpini başkalarının çekeceği zamanı ise kendin seç!»

(Telefon çalar. I. ERKEĞİN yüzünden büyük bir umut pırıltısı geçer. II. ERKEK hemen telefona atılır.)

II. ERKEK **(Telefona)** — Evet? Ben. Hayır. Uyuyamadın mı? Aa, evet... Uyudun da uyandın... Korkmak mı? Hayır... Öyle... Gerekli ya... Elbet. Evet... Öyle... Uyuyacağım... İşte... Kararlaştırıldığı gibi... Kaç? Demek çok kalabalık olacak... İyi... Nesi iyi canım? **(Bir an.)** Anlıyorum... Hayır, gereksiz... Araman gereksiz, dedim. Hayır... Hayır, dedim! **(Sabırsız.)** Evet... Tabiî... Ben de... Nasıl olur? Biliyorsun... Yalnız olmam gerek... Ağacın dibinde duracaksın... Peki... Gözlerine? Bakarın... Bakarın tabiî... Ben de... Kendine

bak... Üzülme... Üzülme ama... Hadi... **(Kapar.)** Ağlıyor.

I. ERKEK — Niye ağlıyor sanki? **(Güler.)** Ölümümü en çok o istiyor. Daha çok, en çok kahraman olmam için istiyor. Sonra öğünecek benimle... Son sevgilisiydim, diyecek. Bir süre, her yerde, hep benim sözümü edecek. **(Yeniden koltuğa oturur.)** Beni arayanın öteki olmasını nasıl isterdim!

II. ERKEK — Öteki... O hep çalışıyor, biliyorsun... Çok yoruluyor. Kahraman değil, ama ölü gibi yorgun. Hep çalışıyor ve kimseleri şafak vakti yatağından etmiyor... Onu bırak. Ya başka dostlar nerde? Öteki kahramansevenler? Neden hiç sesleri çıkmıyor?

I. ERKEK — Hepsi inançla ve umutla töreni bekliyorlar. Ama öteki... O... **(Telefona bakar.)** Arar mı dersin?

II. ERKEK — Aramaz.

I. ERKEK — Arar belki. Bu denli suskun duramaz. Ne olsa aynı amaç için çalıştık... Birlikte... Araması gerek... Bazan yalnızlıktan yakınırdım. Büyük mitingler sonrası öyle yorgun olurdum ki... Gidip ona sığınırdım... Dışarda benden hep «büyük adam», «büyük akıl» diye söz edilirken kapıları bu uğultunun üstüne kapar, ona sığınırdım. «Birden içime bir yalnızlık çöktü... O büyük kalabalık ortasında kendimi yapayalnız buldum.» derdim. Gülerdi bana... Bir çocuğa güler gibi... «Peşine bir büyük yığını takmış bir büyük akıl yalnız kalmak

için mitingler sonrasını bekler mi?» derdi. «Akıl büyükse büyük yalnızlık da o büyük akıl-la birlik doğmuştur. Akıl daha da büyükse aklının peşine takılanlar yalnızlığı yutar, götürür. Yalnızlık biter.» Böyle derdi. Gözlerinde sorular okurdum birden: «Bu adam gerçekten büyük mü? Gerçekten büyük mü? Gerçekten...»

II. ERKEK — Büyükse de, küçükse de ne olacak? Bıçağın saplanması gerek.

I. ERKEK — İş nasıl bu denli gösterişli bir duruma geldi? **(Yürür. Çekmenin yanında durur. Açacakken birden cayar.)** Bir sokuşta gideceksin. Can bile çekişmeyeceksin... **(II. ERKEK'e bakar.)** Bu kadife pantolon... Allah kahretsin! Bu iş için bu denli hazırlanmış olduğumu anlarsa cesedime güler... **(Silkinir.)** Haklısın. Bunu değiştirmek gerek. Biz ölümü sahnelemiyoruz ki... Değil mi? Ölümüm artık kaçınılamaz, olması gerek bir şey.

II. ERKEK — Neden her zamanki gibi olunamıyor peki?

I. ERKEK **(İçki koyar. Ötekine uzatır)** — İçmekten ve beklemekten gayrı yapacak hiç bir şey yok.

II. ERKEK **(Çekmeyi gösterir)** — Bıçak saplama talimi yapılabilir ama.

I. ERKEK **(İçer)** — Hayır. Bekle.

II. ERKEK — En güç iş bu.

I. ERKEK **(Bir an durur. Düşünür. Sonra karar verir. Çekmeyi açar. Bıçağı ötekine uzatır)** — Peki, al.

II. ERKEK — Ne yapmak için?

I. ERKEK — Saplama talimi, demedin mi?

II. ERKEK **(Bıçağı alır, bakar)** — Evet ama... Şimdi düşünüyorum da... Saplamadan bilinemez ki.

I. ERKEK — Ne bilinemez?

II. ERKEK — Bir vuruşta tam yerine saplayıp saplayamayacağım.

I. ERKEK **(II.'nin sol göğsünü yoklar. Kulağını koyar, dinler. Eliyle bir noktaya dokunur)** — İşte tam buraya saplamak gerek.

II. ERKEK **(Bıçağı usulca o noktaya uzatır)** — Böyle mi?

I. ERKEK — Evet, **(Bir an.)** Eee?

II. ERKEK — Ne «Eee»si?

I. ERKEK — Ne duyuyorsun?

II. ERKEK — Hafif bir sertlik. Bıçağın ucu...

I. ERKEK — Hayır, yani... Oraya saplandığında hemen ölünecek gibi mi?

II. ERKEK — Bilinemiyor ki.

I. ERKEK — Yeniden dene. Daha güçlü...

II. ERKEK **(Bıçağı hızla kaldırır. Tam indireceği sıra öteki kolunu yakalar)** — Niye tutuyorsun?

I. ERKEK **(Terlemiştir)** — Şimdiden olmaz. Yani şimdiden ölmek olmaz. Ölecekmiş gibi vurmalı, ama şimdiden ölmemeli, biliyorsun.

II. ERKEK — O zaman hiç bir şey anlamanın olanağı yok.

I. ERKEK — Yeniden dene.

II. ERKEK — Nasıl deneyebilirim?

I. ERKEK **(Yine ötekinin sol göğsünü yoklar)** — İşte... İşte tam bu nokta... Bu noktaya vurmuş gibi yap ve...

II. ERKEK **(Hemen ötekinin dediğini yapar ve birden yere yuvarlanır. O an I. ERKEK elleriyle yüzünü kapamıştır.)**

I. ERKEK — Tanrım!

(Usulca ellerini yüzünden çeker. Korkuyla yerdekine bakar. II. ERKEK yerde ölü gibi yatmaktadır. I. ERKEK eliyle kendi göğsünü yoklar. Sonra eğilir, ötekini yoklar. Bu sırada II. ERKEK doğrulur.) Şey... Ne oldu?

II. ERKEK — Hiç.

I. ERKEK — Olmadı mı?

II. ERKEK — Ne?

I. ERKEK — Vuramadın mı?

II. ERKEK — Vursaydım ölmüş olunurdu.

I. ERKEK — Yani, olacak gibi mi, demek istiyorum.

II. ERKEK — Bilmem ki...

(Bir sessizlik. II. ERKEK döşemede oturur. Düşünceli durur. I. ERKEK gider, pencereden dışarı bakar.)

I. ERKEK — Büyük kentlerde, sanırsın kimse yatmıyor. Arabalar bir o yana, bir bu yana... Ya herkesin bir hastası var, ya herkes kendini iyice keyfe vurdu.

II. ERKEK **(Oturduğu yerden)** — Bıçağı iyi rastlatabilecek miyim?

I. ERKEK **(Hep dışarı bakarak)** — Sabah binlerce kişi şu alanı doldurduğunda şimdi yatmaya gidenler uykularında olacaklar. Şu anda iki saat sonra öleceğimi düşünen kaç kişi var?

II. ERKEK **(Hep döşemede, oturduğu yerde)** — Bıçağı tam yerine saplayamazsam can çekişme uzun sürer... Kişi kendi yüreğine bıçağı iyi saplayamadığı zaman duyacağı acı ne kadardır acaba? Dayanabileceği kadar mıdır? Yoksa bir başkasının...

I. ERKEK — Kitap okumaya çalışsam? **(Sinirli, güler),** Ne gereği var?

II. ERKEK — Bir başkasının iyi saplayamamasından az mı, çok mudur bu acı? Bayıltacak kadar mıdır? Bayıltırsa iyi. Kahramanlığa nasıl olsa gölge düşmüştür; hiç değilse acıyı duymazsın...

I. ERKEK **(Hızla perdeyi çeker. Geri döner)** — Sanırsın dışarda kimse öleceğimi düşünmüyor! **(Gider. II. ERKEĞİN elinden bıçağı alır. Bakar.)** Fakat ya bayılmazsam ve acı da çok büyük olursa? Ya kendimi ordan oraya atarsam?.

II. ERKEK **(Oturduğu yerden kalkar)** — Bir kahramanın kendini ordan oraya atması ne iğrenç bir şey olur.

I. ERKEK — Beni kahraman yapanlar da, beni kahraman görmek istemeyenler de ya acır bana, ya da gülerler... Bunun dışında bir duyguları olacağını, sözgelimi «Ne kahramanca debeleniyor.» diyeceklerini sanmam. **(Elin-**

deki bıçağı birden duvara fırlatır. Bıçak duvara saplanmaz; yere düşer.)

II. ERKEK **(Güçlükle güler)** — Bıçak talimi yapmaya hiç vakit olmadı ki...

(Gider. Bir kitap alır. Koltuğa oturur. Okumaya çalışır.)

I. ERKEK **(Ödüllerin durduğu yerlere bakar)** — Dinle... Verilmiş olan ödüller... Şu küçük heykelcikler, madalyalar, gümüş levhalar, yaldızlı dallar... Bütün bunlar... Yani... Bunların önünde ölmek daha iyi değil mi?

II. ERKEK — Biri de cesedin üstüne düşmeli... Al işte, şu... bayrak... Son sevgilin burda olsaydı yüzüne örterdi...

I. ERKEK — Belki öteki... Son dakikada... Gelirse...

II. ERKEK **(Okumaya çalışarak)** — Kuralı unutma... Şurada... Yalnız olunacak... Yapayalnız...

I. ERKEK **(Bağırır)** — Ama ben, hep yapayalnızdım! **(Bir an.)** Peki... Bu pantolon? Bu pantolon iyi mi ölmek için?

II. ERKEK — İyi... Hayır, değil.

I. ERKEK — İyi mi, değil mi? **(Öteki karşılık vermez.)** İyi mi, değil mi?

II. ERKEK **(Kımıldamadan)** — Sanki dert bu da...

I. ERKEK **(Pantolonunu yırtarcasına çıkarır)** — Öf be! Çok düzmece bir kılık bu! Çıkar, çıkar!

(Öteki yine kımıldamaz. I. ERKEK gider. Paçalarından çekerek onun da pantolonunu çıkarır. II. ERKEK donla yine koltuğa yerleşir.)

II. ERKEK — Bıçağın tam yerine saplamak gerek. **(Kitabını alır. Sözüm ona koltuğa rahatça yerleşir.)**

I. ERKEK **(Donla odanın içinde dolaşır)** — Korkuyor muyum? Hayır. Artık ölme korkusu değil bu. Bıçağı tam yerine saplayamama, gereği gibi ölememe korkusu... **(Döner. Ötekine bakar.)** Okuyabiliyor musun?

II. ERKEK **(Dalgın)** — Çocukken bir uçtu-uçtu böceğinin gözlerini görmüştüm... O gün, bu gündür bütün böceklerin gözlerini görebilmeyi, onlarla bir kez daha konuşabilmeyi istedim. Ama hiç vakit olmadı ki... Hiç vakit olmadı...

I. ERKEK **(Hep odanın içinde dolaşır)** — Bıçak işi hiç aklıma gelmemişti... **(Yorgun gelir, o da öteki koltuğa oturur. Öne doğru eğilir. Düşüncelidir.)** Bu akşam üstü... Karar alındığında... Önce hiç bir şey düşünmedim... Hatta mutluydum... Ölümüm çarkları döndüreceği için mutluydum...

II. ERKEK **(Başını kaldırır)** — Daha da kahraman olunacağı için.

I. ERKEK **(Şaşkın, ona bakar)** — Öyle mi? **(Öteki omuz silker. Yeniden kitabına döner.)** Korkmuyordum ama. Korkmuyordum! Bu kesin. **(Saatine bakar.)** Bir buçuk saat var.

II. ERKEK **(İrkilir)** — Öyle mi?

I. ERKEK — Kararlaştırılan saate değin sadece doksan dakika...

II. ERKEK **(Toparlanır. Elini yüzüne sürer)** — Belki de bir tıraş olmak gerek.

I. ERKEK — Hiç değilse bir saatçik uyunabilse... Güçlü, sağlıklı, bir kahramana yaraşır şekilde ölebilmek için... **(İkisi de başlarını geriye yaslar, gözlerini kaparlar.)** Ya uyuyakalırsam?

II. ERKEK **(Uykuda gibi)** — Ben değil de, daha çok sanki uçtu-uçtu böceğinin gözleri bir şey diliyordu benden...

I. ERKEK **(Uykuda gibi)** — Tıraş olmalı mı gerçekten?

II. ERKEK **(Aynı şeiklde)** — Ya bıçağı tam yerine saplayamazsam?

I. ERKEK **(Ürperir)** — Böyle olacağı hiç aklıma gelmemişti... Daha doğrusu bıçağı tam yerine saplayamama korkusu duyabileceğimi hiç düşünmemiştim...

II. ERKEK **(Ürperir)** — Soğuk.

I. ERKEK — Aramadı ...Arasaydı... Belki... Arasaydı daha güçlü olabilirdim... Ama arayacak... Arayacak, değil mi? Arayacak!

II. ERKEK **(Koltuğun içinde büzülür)** — Çok soğuk. **(İkisi de bir süre, uykuda gibi, başları geride sessiz dururlar. Hafif bir müzik duyulur. Işıklar azalır.)**

I. ERKEK **(Belli belirsiz gülümser)** — Okyanusların kıyısındaydım bir kez. Ne dinlendirici bir boşluk... Uzak!... Issız!... Bir saat-

çik sırtüstü uzanabilirdim orda... Kumların üstünde bir saatçik, sırtüstü uzanabilseydim... Göğün boşluğuna, derinliğine baksaydım... Bir köpek vardı. Güneşe uzanmış... Kuyruğunu bir o yana, bir bu yana... Bir o yana, bir bu yana... **(Durur. Bir an.)** Gerçekten bir köpek var mıydı orda?

II. ERKEK **(Uykuda gibi)** — Yapılacak tek iyi şey bıçağı tam istenen yere ve bir sallayışta vurmak... **(Eliyle göğsünü tutar.)**

I. ERKEK **(Eliyle göğsünü tutar)** — Gerçekten var mıydı? Ne tuhaf. O okyanus kıyısını da, köpeği de unutmuştum. İlk anımsayışım bu... Dinle... Belki de o köpek bendim. Sırt üstü yatılamayacak bir sırada o sıcak kumların üstünde ne işim vardı yoksa?

II. ERKEK **(Aynı şekilde)** — Yapılacak tek iyi şey bıçağı tam istenen yere ve bir sallayışta vurmak.

I. ERKEK **(Aynı şekilde)** — Bir hava alanındaydım. Yeni bir kavgaya mı koşuyorduk ne? Hava alanındaydım... Ama hangisi? Sağa sola koşuyorduk hep birlikte... Hep koşuyorduk... Şimdi düşünüyorum da... Sanırım çok gürültü vardı... Yine de bir sesin durmadan adımı çağırdığını duydum... Bir ses durmadan adımı çağırıyordu: «Sizi telefondan istiyorlar!... Sizi telefondan istiyorlar!.. 24 no'lu gişeye gelin!.. 24 no'lu gişeye gelin!..» Birden nasıl anımsadım 24 no'lu gişe olduğunu? Oysa gişeye gitmedim. Bir yerlere doğru koşu-

yordum çünkü... Hep koşuyordum... Beni arayanın o olduğunu çok sonraları öğrendim... Bak bunu da unutmuştum... **(Bir an.)** Şanırım artık aramayacak.

II. ERKEK — Artık aramayacak.

I. ERKEK — Hiç değil bu son saatte gerçekten inanmış olduğumu bilmeyecek mi? **(Bir an.)** Gelip yanıma uzanırdı... Hiç konuşmaksızın... Elimi sürmeye korkardım... O anda bile beni düşünmediğini bilirdim... Adı-sanı olmayan kişileri mi düşünürdü ne? Yüreksizleşirdim... Sonra ardımda bakışları kalırdı hep... Hep öyle: «Gerçekten inanmış mı, gerçekten inanmış mı?..» Bir camda yüzümü görürdüm. Kendine kahraman olmayı yaraştıran yüzümü... Birden yine bir yerlere koşardım. Koşarken ayaklarımın altında nelere bastığımı, neleri ezdiğimi bilmeksizin koşardım... **(Birden ayağa fırlar. Müzik durmuştur. Işıklar çoğalır.)** Korkunç! İşte en korkuncu bu! Bıçak tam yerine saplanmazsa acı çekmekten, yerlerde debelenmekten de daha kötü bir şey olacak: Düşünmeye ve anımsamaya vaktim kalacak. Bütün ömrümü kahraman olmaya ayırdığım için okyanusların kıyısına uzanamadığım bir saatçiklere acıyacağım. Böceklerle konuşmaya vakit ayırmadığıma, gerçekten sevmeye vakit ayırmadığıma acıyacağım. Bu acıma başladı mı bir kez, bu yazıklanma... Bu... Sonların en kötüsü olacak.

II. ERKEK **(Ürpererek)** — Bıçağın sertli-

ğini hep göğsümde duyuyorum.

I. ERKEK (**Ürpererek**) — Anımsamaya vakit kalmamalı... Geriye bakmaya... Hesaplaşmaya...

II. ERKEK — Üşüyorum.

I. ERKEK — Böceklerle konuşmaya vakit ayırmadığım için korkacağımı hiç sanmazdım... (**Giysi yığınından iki sabahlık alır. Birini II. ERKEK'e atar. Ötekini kendisi giyer.**) Sabahın ayazı...

II. ERKEK (**Durur. Dinler**) — Biri mi geliyor?

I. ERKEK (**Durur. Dinler**) — O mu? (**Kapıya atılır. Açar. Usulca seslenir.**) Sen misin? (**Bir an. Sessizlik. Kapıyı kapar.**) Kimse değil.

II. ERKEK (**Pencereye gider. Perdeleri açar**) — Gün ağarınca, aşağıda, alanda binlerce kişi olacak... Dostlar... Dostlar... (**Pencereyi açar. Usulca seslenir.**) Dostlar! (**Bir andurur. Uzun, derin bir sessizlik. Pencereyi kapar. Hüzünlü döner.**) Bir içki versene.

I. ERKEK (**İki kadehe içki koyar. Birini II'ye uzatırken**) — Tıraş olmalı artık.

II. ERKEK — Olmalı mı?

I. ERKEK (**Gülmeye çalışarak**) — Ölümüm duran çarkları döndürecek! (**Kadehini kaldırır.**) Ölümümün onuruna!

II. ERKEK (**Küçümseyerek ona bakar**) — Dönecek çarklar onuruna! (**II. ERKEK içer. Öteki içmez. Gider. Az önce fırlattığı yerden bıçağı alır. Getirir. Çekmeye koyar.**) Niye kaldırdın?

I. ERKEK — Daha vakit var.

(Birden boylu boyunca yere uzanır.)

II. ERKEK — Yine bir hile! **(I. ERKEK ses vermez. II. ERKEK eğilir, I.'nin gözkapaklarını aralar. Öteki hep ölü gibi durur.)** Gözkapakların titriyor ama.

I. ERKEK **(Yattığı yerden döşemeye bir yumruk indirir)** — Ne olmuş? Bıçağı saplamış gibi yapsam da kahramanca bir biçimde uzanıversem yere?

II. ERKEK — Hile!..

I. ERKEK **(Doğrulur. Oturur)** — Evet, hile! Hile ama, bıçağı gerçekten batırıp da gereği gibi ölememektense... Yerlerde debelenip durmaktansa... Böylesi daha etkili değil mi ölmemi bekleyenler için? Ha? Değil mi?

II. ERKEK **(Bağırır)** — İstenen şey bu mu be! İstenen şey sadece ölmek mi? Yoksa biçimine uygun bir şekilde ölmek mi? Beklenen şey ölmek mi? Bir ölümle onları yaşatmak mı? Düşünsene! Gerçek bir kahraman gibi düşünsene!

I. ERKEK **(Çocuksu bir baş eğmeyle mırıldanır)** — Yanlış olan bu zaten. Gerçek bir kahraman ölmemeli... Ne biçimde olursa olsun... Ölmemeli... **(Ayağa kalkar. Odada dolaşır.)** Evet, hile! Ama niye baş vuruyorum bu hileye? Onları hayal kırıklığına uğratmamak için değil mi? **(Gider, ötekinin yakasına yapışır.)** Ölmemek için değil, bana güvenmiş olanlara yaranmak için baş vuracaktım hileye! Öyle değil

mi? Söylesene be! Konuşsana! Bana güvenmiş olanlara yaranmak için değil de ne için?

II. ERKEK — Sarsma beni! Miğdem bulanıyor.

I. ERKEK **(Daha çok tartaklar)** — Bulantının sırası mı? Ha? Miğde niye bulanırmış? Hileye baş vurmak istedik diye mi? **(II. ERKEK I. nin elinden kurtulur. Acele gider. Köşede duran büyük bir bronz ödülün içine kusar. O, gürültüyle kusarken I. ERKEK alçak sesle.)** Ne olursa olsun, sonuç hileye baş vurmak istediğimdi. **(II.nin kusması biter. Odada derin, uzun bir sessizlik. İkisi de kendilerini birer koltuğa atarlar. Son derece bitkin görünürler.)**

II. ERKEK — Hiç bir duygu yok.

I. ERKEK — Hiç bir şey duymuyorum. Hiç... Sanırım... Nedeni ne olursa olsun... Sanırım yenildi korku.

II. ERKEK — Hiç bir duygu kalmadı... Boş... Bomboş... **(Bir an. Ayağa kalkar.)** Giyinmeli...

I. ERKEK **(Kitabı alır)** — Akşam beri hep bu kitabı okumaya çalışıyorsun. Ama hep başındasın. «Denizlerin Dibindeki Maskaralık» ta. Bu bölümden akılda kalan ne?

II. ERKEK **(Bıkkın)** — Neptün-Venüs-Printil üçlüsü. Kokuşmuş bir öykü. Hem ne önemi var artık? **(Gider. Bıçağın bulunduğu çekmecenin önünde durur.)**

I. ERKEK — Çekmeyi açma daha.

II. ERKEK (**İrkilir**) — Neptün - Venüs - Printil üçlüsü, dedim...

I. ERKEK (**Bağırır**) — Çekmeyi açma, dedim!

II. ERKEK (**Alaylı**) — Hani korku yenilmişti?

I. ERKEK (**Çabuk çabuk, ezbere okur gibi**) — Bütün kargaşalık o zaman başladı. Önceleri Neptün deniz dibi hayvanlarına, yani uyruğundakilere kendini şöyle biraz öfkelice gösteriverdi mi, bütün yengeçler, denizanaları, deniz kaplumbağaları sıraya girer, Neptün'ün önünde elpençe dururlardı. Ama artık öyle mi ya? Yumurtasını yeni çatlatmış sardalya bile Neptün'le alay ediyor. Deniz üstündeki balıkçı sandallarının ise artık ne Neptün'ün gönderdiği fırtınalara, ne de tufanlara aldırdığı var. Herkes Neptün'e gülüyor. Neptün tahtının üstünde kendini artık eskisi gibi güçlü ve gururlu duymuyor. Yaşlandığından ötürü mü, yoksa Printil'e sakalı kaptırdığından mı? Venüs türlü pomatlar sürünüyor. Kokular sürünüyor. Artık Neptün için değil. Geçkin yaşında yine de genç olan gönlünü iri bir deniz kaplumbağasıyle oyalamak için... Neptün sakalı Printil'e kaptırdığından Venüs'ün oyunbazlıklarını bile görmüyor. Denizlerin dibinde kıkır kıkır bir gülüşmedir gidiyor. Neptün Neptün olmasaydı, denizlerin tek egemeni olmasaydı... (**II. ERKEK usulca çekmeceyi çeker. I. ERKEK irkilir. Okumayı keser.**) Allah kahretsin! Ki-

tabın ucuymuş göğsüme dokunan... **(Yeniden okumaya çalışır.)** Neptün Neptün olmasaydı... Printil'e yine de teşekkür etmek... Bütün deniz canlıları ve deniz üstündeki balıkçı sandalları... **(II. ERKEK bıçağı çıkarır. I. ERKEK durur. Eliyle göğsünü yoklar. Sonra.)** Bütün deniz canlıları ve deniz üstündeki balıkçı sandalları Neptün'ün gücünü yitirdiğini biliyorlardı artık... **(Eliyle karnını tutar.)** Korku değil bu, hayır. Karnım gurulduyor. **(II. ERKEK eliyle bıçağın ucunu yoklar. I. ERKEK kitabın sert ucunu sol göğsüne dayar.)**

II. ERKEK — Elin titriyor.

I. ERKEK **(Kitabı iyice sol göğsüne bastırır. Üstüne kapaklanır)** — Hayır. Sus... Kitap bu...

II. ERKEK **(Titreyen elinde bıçak, usulca ona yaklaşır)** — Titriyorsun.

I. ERKEK **(Birden başını kaldırır. Elinde bıçakla ötekini görür. Kitabı fırlatır. Ayağa kalkar)** — Neden ille bıçak? Havagazıyla da yapılabilir bu!

II. ERKEK — Kimse bu iş havagazıyla olsun, demiyor.

I. ERKEK **(Kapıya koşar. Açar. Bağırır)** — Geleceksin değil mi? Geleceksin! Gel! Hiç değil bir kez gerçekten inanmış olduğumu kesin olarak bilmek için... Gel!...

II. ERKEK — Gerçekten inanmamış olduğunu görmek için- **(Bıçağı masaya bırakır. Üstündekini çıkarır.)**

I. ERKEK — Gerçekten kahraman olduğum bir yan var ama! Yok mu? Var. İyice biliyorum ki var! **(II. ERKEK usul usul herhangi bir pantolonla bir gömlek giyer. Aynı pantolonla aynı gömlekten birer de ötekinin önüne fırlatır. I. ERKEK kapıyı kapatır. Sessizce döner.)** Yalnızlığımı yaşamak. İşte en gerçek kahramanlığın bu. **(Bunu bilmek onu rahatlatmıştır. O da ağır ağır soyunur. Pantolonla gömleği giyer. Dışarda gün ağarmaktadır. Uğultular duyulur. I. ERKEK pencerenin biraz gerisinde durur. Öteki bıçağı alır, gelir. Onun ardında durur.)** İçlerinden hiç biri bu geceyi yaşamadı. Kahraman olmaya özenirken neyin ne olduğunu hiç bilmeyecekler...

II. ERKEK — Neden öfkelisin?

I. ERKEK — Dinle... Sesleri duyuyor musun? Sanırım alan iyice doldu. Gün ağardı... Şimdi hepsi orda... Başları yukarda... Binlerce göz buraya dikilmiş... Bıçağın şuraya saplanmasını bekliyor...

II. ERKEK — Camı açmam ve dışarı çıkman gerek. **(Pencereye yaklaşır. Camı açar. Fakat dışarı çıkmaz. Uğultular ve aydınlık artar. II. ERKEK onun arkasında, alçak sesle.)** Bütün yüzlere tek tek bakıyorsun. Kimse ne denli korkmakta olduğunu anlamıyor... Bir çok kimse de, ilerde bu bakışların ne denli korkusuz olduğunu tarihe yazmayı düşünüyor.

I. ERKEK — Bütün bildiğim korkumu göstermemek.

II. ERKEK **(Aynı şekilde)** — Buna göre eğitilmiş olmanın sonucu... Ve iyi başarıyorsun bu işi. **(I. ERKEK aşağıya, kalabalığa gülümser. Eliyle, koluyle selâmlar gönderir.)** Korkuyu kimse anlamıyor.

I. ERKEK **(Hep gülümseyerek, elleriyle, kollarıyle selâmlar göndererek mırıldanır)** — Son bir çözüm mutlak olacak... Şimdi O...

II. ERKEK **(Usulca güler)** — Evet. Sevdiğin kadın... Ya da seni sevenlerden biri... Eski dostlardan biri çıkacak ortaya: «Böyle ölmen gereksiz. Bekle! Bekle ipini başkaları çeksin.» diye bağıracak. Bekle!.. Bekle!.. **(Bir süre ikisi de durur, beklerler.)**

I. ERKEK **(Geriye döner. II'ye)** — Bildiğim tek şey yalnızlığım.

(İki çocuk gibi birbirlerine sarılırlar. II. nin elindeki bıçak aralarında kalır. İkisi de yere düşerler. Dışarda coşkun bir uğultu. Bir mızıka bir tören marşı çalarken...)

Perde

ÇIKIŞ

(I Perde)

KİŞİLER

KIZ
BABA

(Penceresiz, küçük bir oda. Bir kapı. Odanın içi, raflar, duvarlar çeşit çeşit temizlik fırçaları, süpürgeler, böcek öldürücü ilâç kutuları, kavanozlar, sabun tozu kutuları, boy boy filit araçlarıyla doludur.

Duvarlarda reklam kâğıtları, afişler. Küçüklü büyüklü bu ilânların kimi resimli, kimi resimsizdir. Çoğu da böceklerle savaşı gösterir. Üstlerinde şu yazılar okunur: «Zararlılarla nasıl savaşılır?» «Hamam böceklerini yoketmenin en kolay yolu: İkinci Baskı». «Akrep, böcek, sinek, karafatma ve her tür haşereye karşı: KİLL-OFF». «İşte bubomba!» —Yazının altında püskürtülen bir ilâç resmi— «Kükürt serpin Rahat edin: ACIMAZ KÜKÜRTLERİ.» «Ondarbede kesin...» — Bu el ilanındaki yazının sonu, duvarda üstüne dayanmış bir el merdivenin-den dolayı okunamaz —.

Bir köşede küçük bir musluk, bir başka köşede küçük bir tahta masa göze çarpar.

Masanın başında yaşlı bir adam, BABA, önündeki kocaman bir defterin üstüne eğilmiş hesap yapmaktadır.

Yirmi Yirmi beş yaşlarında, sıska - sarı KIZ, başında bir tik, kocaman bir taşbebeği ayaklarının üstünde durdurmağa çalışır. Taşbebeğin bir gözünde kırmızı, öteki gözünde yeşil ışık cılız bir şekilde yanar - söner, yanar - söner.)

KIZ — Dursana ayaklarının üstünde çocuk! Dursana bir kez...

BABA — **(Hesap yaparak)** Beş kutu sabun tozu... İki kilo kükürt... Üç kilo asitborik... Dört kutu DDT. İki Kill - off... Elli santim dantel... **(Başını kaldırır)** Be ne?

KIZ — **(Çekinerek)** Bebeğin kilotu için, baba...

BABA — **(Homurdanır)** Hep bebek, hep bebek!. Gelen satıcıda ne görsen alıyorsun. Ne satsa alıyorsun...

KIZ — Ne satıyor ki, böceklere ilâçtan gayrı? Süpürge ve fırçadan gayrı?.

BABA — **(Kuşkulu)** Dantel almışsın işte. Satmıyor da nerden aldın?

KIZ — **(Ürkek)** Elli santim...

BABA — **(Daha kuşkulu)** Benden habersiz dışarı mı çıktın yoksa?

KIZ — Çıkamıyacağımı biliyorsun.. İstesem de...

BABA — **(Bir an kızının yüzüne bakar. Kuşkusu yavaş yavaş dağılır gibi olur. Acele deftere döner, yazar)** Elli santim dantel... Bebeğin kilotu için. **(Belli belirsiz gülümser)** Güzel oldu mu bari?

KIZ — **(Taşbebeğe döner)** Dur bakayım!. Hadi dur şöyle...

BABA — **(Başını kaldırır)** Söylesene...

KIZ — Neyi?

BABA — Güzel oldu mu bari?

KIZ — Ne?

BABA — Bebeğin kilotu işte...

KIZ — **(Bebeği yeniden ayakları üstünde tutup eteğini kaldırmak isterken hemen bırakır. Gerideki duvarın dibine koşar. Bebek düşer. KIZ bir ilâç püskürtücü alır, duvarın dibine sıkar.)**

Üç tane!. Tam üç tane öldürdüm!..

BABA — **(Yumruğunu usulca masaya vurur)** Yine fısfısı kullandın! Fısfıslar çok pahalı... Ayağınla ezemez misin sanki? Arada bir de ayağınla eziversen ne olur?.

KIZ — **(Çekingen)** Terliğim kirleniyor.

BABA — Çok mızmızsın! Fazla titiz...

(Kız bir faraşla süpürge alır. Duvarın dibini süpürür. Faraşı bir köşede duran tenekeye boşaltır. Tenekenin ağzını sıkıca kapatır. Ellerine bakar.)

Çok titizsin, çook.. Böceklere ilâç yetmiyormuş gibi, geri kalan paramın hepsini de temizlik şeylerine veriyorsun...

KIZ — **(Gider. Köşedeki muslukta ellerini sabunlarken)** Hamamböcekleri... Böcekler her gün biraz daha artıyor da ondan.

BABA — Neden sabunluyorsun ellerini?

KIZ — Kirlenmişti...

BABA — Kirlenmemişti! Böcekleri tutmadın ki... Süpürgeyi tuttun.

KIZ — **(Kuruladıktan sonra yeniden ellerine bakarak)**

Biliyorsun baba, hep böceklere dokunmuşum gibi oluyorum. Öyle çoklar ki, hep sanki ellerim... **(Elini koklar. Gider, babasının yeniden hesap defterine bakmasından yararlanarak ellerine gizlice biraz kolonya döker.)**

BABA — **(Acele başım kaldırır)** Neden kolonya döktün?

KIZ — **(Ellerini arkasına gizler)** Dökmedim...

BABA — Döktün, döktün... Kokusunu duydum.

(Hesap defterine eğilir. Başını ellerinin arasına alır. Ağlamaklı bir sesle) Batıracaksın beni... Büsbütün batıracaksın... **(Hastalanmış gibi inleyerek)** Büsbütün, büsbütün...

KIZ — **(Babasının yanına gider. Çekinerek)** Ağlama baba.. Ağlama.. **(Kendisi de usulca ağlamaya başlar. Ağlayarak)** Birazcık kolonya.. Topu topu iki damla kolonya.. Kolonya şişesinin üstünde «Bahar Dalı» yazıyor.. Bahar dalı!. Bu denli çirkin mi kokar bir bahar dalı? Bu denli yalandan? **(Daha içli ağ-**

lar) Kızların bahar mevsimi.. Kızlar.. Babalarıyla, baharlarda.. **(Hıçkırık)** Böceklerle..

BABA — **(Başını kaldırır. Gülmeye çalışarak)** Niye ağlıyorsun sanki? Hı? Niye? Seni gidi seniii.. **(Onu gıdıklar)** Niye? Niye, ha? Niye?

KIZ — **(Gıdıklanmış olduğu için güler)** Hiiç...

(Kaçar. Bebeğin yanına gider. Onu yeniden ayakta durdurmaya çalışır.)

Tay tay tay tay...

(Bebek düşer)

Durmuyor. Hiç durmuyor. Hep yıkılı yıkılıveriyor...

BABA — **(Yerinden fırlar. Soldaki duvarda bir noktaya dikkatle bakarak yaklaşır. Ayağından hemen ayakkabısını çıkarır; duvara vurur.)** Kaçtı.. Nereye kaçtı? **(Bakınır.)**

KIZ — **(Babasının yanına gider. Onunla birlikte aranır.)** Kaçmış.. İyi ki kaçmış! Duvarda ezmeni istemiyorum. Duvarlar kirleniyor. İlanlarla kapatıyorum ama, yine de ne olsa altları kirli.. Altlarının kirli olduğunu biliyorum..

BABA — **(Aranmağa devam eder.)** Allah kahretsin! Şöyle gidiyorken gidiyorken birden bire böyle gidiveriyorlar. Şaşırtıyorlar insanı.

KIZ — Evet. Şaşırtıyorlar. Şaşırtmasalar kolay olurdu yine de.

BABA — **(Masaya dönerken)** Sen bekle

orda. Bekle. Şimdi bir delikten çıkar o.

KIZ — **(Yere eğilir)** Yavrular! Bir yığın yavru.. Sürüyle.. Aramak gerekmez. Sürüyle.. **(Ayağıyla yere basar. İğrenerek)** Battı işte. Her şey battı yine. Terliklerim de, yerde..

BABA — Dur. Konuşturma beni. Şu hesabı toplayıvereyim.

KIZ — **(Böcekleri ezdiği terliği ayağından çıkarır. Tek terlikle hoplaya hoplaya musluğun başına gider. Bir kovaya su doldurur. İçine sabun tozu döker. İyice köpürtür. İki ayrı bez alır. Böcekleri ezdiği yere gelir. Önce bezin birini kovaya daldırır, sıkar. Çıkardığı terliğinin altını ova ova siler. Terliği giyer. Yeniden musluğa gider. Ellerini sabunlar. Kolonya döker. Baba koklar. Sinirli sinirli başını sallar. KIZ yeniden kovanın başına gelir. Öteki bezi kovaya daldırır. Sıkar. Ova ova yeri siler. Bunları yaparken yüzünde hep bir iğrenti vardır. Bezleri elinin ucuyla tutar. Kovayı öteki eline alır; kapıya yönelir. Eşikte durur.)**

Biraz uzağa gidebilsem.. Eşikten biraz daha öteye...

BABA — **(Birden başını kaldırır. Kuşkulu ve telaşlı)** Nereye gidiyorsun?

KIZ — **(İrkilir)** Dışarı çıkmayacağım...

BABA — Çıkacaktın...

KIZ — Eşikten dökeceğim... Her zamanki gibi.. Eşikten...

BABA — **(Yerinden fırlar, KIZ'ın yanına gelir.)** Beni atlatacaksın değil mi? Atlatıp kaçacaksın?..

KIZ — **(İlk kez hafifçe öfkeli, kapıyı iter, açar. Dışarısı zifiri karanlıktır)**

Eşikten dökeceğim, dedim. Eşikte durup dışarı dökeceğim..

BABA — **(Dışarısını gösterir.)** Bak, nasıl karanlık. Çıkma sakın.. Çok karanlık..

KIZ — **(Korkuyla dışarı bakar)** Evet. Çok karanlık. Kapkaranlık. **(Ürküntüyle acele kovayı eşikten dışarı boşaltır. Musluğa doğru yürür.)** Ne pislik tanrım! Ne pislik!

(BABA acele kapıyı kapar. Ama önünden ayrılmaz.)

Bir çukur açmalıyız. Kirli suları o çukura dökmeliyiz. Aydınlık bir köşede bir çukur...

BABA — **(Kuşkuyla ona bakar)** Musluğa dökülebilirsin. Dışarı çıkmak gerekmez. Musluk çukuru var ya işte..

(Kapının iyice kapalı olup olmadığına baktıktan sonra yeniden masanın başına döner.)

KIZ — **(Kovayı muslukta çalkalarken)** Burası pisleniyor. Çok pisleniyor da sonra, yüzümü yıkarken burnuma hep ölü böcek kokusu geliyor.

BABA — Alışmalısın... İnsan her şeye alışır.

KIZ — **(Bir an durur, düşünür.)**

Çocuk değilim.. Hatta yaşlandım. Yine de alışamadım işte. **(Kapıya gizlice bir göz atar.)**

Hiç alışamadım.. **(Babasına)** Neden alışamıyorum dersin baba?

BABA — **(Hesap yaparak)** Eksik çıkıyor.. Hep eksik çıkıyor. Bir kilo kükürt.. Evde yakmak için. Bir başka kilo kükürt.. Duvarların dibine serpmek için.. Kükürt tozunun kilosu.. **(Başını kaldırır. Bir şey ansımış gibi)** Neden kükürt alıyoruz biz? Kükürt yılanları kaçırmak içinmiş.

KIZ — **(Kovayı yıkadıktan sonra ellerini sabunlarken)** Kükürt yakmak hamamböceklerini de kaçırırmış ya? Satıcı öyle demedi mi? **(Ellerini koklar)** Ayrıca, bazan böceklerin olduğu yere yılanlar da sokulurmuş. Satıcı dedi ki..

BABA — Bizi kandırıyor satıcı. İyice kandırıyor. Gözümüzü korkutup her ilacını bol bulamaç satıyor.

KIZ — Ama hiç değil yılanları kaçırmak gerek. Ya bir de yılanlar...

BABA — **(Düşünceli, keser)** Bence her şeyden önce böcekleri tüketmeye çalışmalı. Böcekler tükenirse yılanlar da..

KIZ — **(Bezgin)** Zaten başka ne yapıyoruz ki baba? Kendimi bildim bileli şu evde sadece biz... **(Birden bir su borusunun üstüne atlar.)** İşte! İki tane birden! **(Terliğini çıkarır. vurup vurmama arasında bocalarken)** Kaçtı.. İkisi de.. Hangi deliğe girdiler acaba?

(Raftan bir tüp alırken) Bir çıkabilseydik şurdan..

BABA — Yine fısfısa sarılıyor! Kaç kez söyledim; çok darda kalmadıkça fısfısı kullanma. Filit makinasını kullan. Bırak onu. Bırak da deliğe filit sık. Hadi.

KIZ — **(Somurtkan, filit makinasını alır. Bir deliğe pompalarken)** Çok pis kokuyor bu ilaç. Dayanılmaz derecede pis kokuyor.

BABA — Durmadan yakınıyorsun.. Her şeyden yakınıyorsun.. Bıktım.. **(Kız musluğa gider, öğürür.)** Sen yokken ben hiç farkında bile değildim bu.. **(Birden KIZ'ın öğürmekte olduğunu görür. Telaşla yerinden kalkar, onun yanına gider.)**

Hasta mısın yoksa?

KIZ — Miğdem bulanıyor.

BABA — Sakın şey olmuş olma? **(KIZ doğrulur, gözlerinde sorguyla ona bakar.)** Yani şey.. Çocuk?.

KIZ — **(Şaşkın)** Nasıl? **(Umutsuz)** Hem kimden? **(Ağlar)** Olsa olsa hamam böceklerinden.. Ben ne doğurabilirim ki? Doğursam doğursam bir düzine böcek...

BABA — **(Kızını tutar, bir iskemleye oturturken)** Ne komiksin. Çok komiksin. **(KIZ ağlar)** Seni şakacı senii!. Ağlar gibi yapıyorsun ama bir yandan da gülüyorsun. Gülüyorsun değil mi? Gül, gül ya.. Hadi ama.. Gülmüyor musun? Bak sana ne anlatacağım. Çok güzel bir öykü anlatacağım sana.. Şimdiye değin hiç anlatmadığım güpgüzel bir öykü.. Bayılacaksın. «Aman babaaa, bu ne güzel öykü böy-

le..» diyeceksin.. Dinle hele. Ağlama da dinle. Ağlama.. Ağlamazsan anlatırım. Ağlarsan anlatmam. Bak nasıl seveceksin. Masal değil hem.. Olmuş bir şey... **(Beceriksizce anlatır)**

Bir zamanlar.. Yani zamanın birinde işte.. Bir zamanlar şey olmuş. Çok yoksul bir adam şey etmiş.. Çok zengin bir adamı tanımış. Çok zengin olan bu adam var ya, çok zengin olan o adam çok ıssız bir yerde otururken.. Yani çok ıssız bir yerde otururmuş ama, her hafta ilçeye gidermiş. İlçeye evet. İlçeye gidip bütün ürünlerini sattıktan sonra.. Bol ürünleri varmış çünkü.. Bütün ürünlerini sattıktan sonra, kesesini para ile doldurup şeye dönermiş. Evine. Evine dönerken, o çok zengin adam var ya, işte o çok zengin adam evine dönerken pek de ıssız yerlerden geçmek zorundaymış. Evi öyle bir yerdeymiş çünkü. Söyledim ya. Çok yoksul bir adam var demiştim hani? İşte o çok yoksul adam da bir gün, yani her şeyin, açlığın falan canına takettiği bir akşam üstü...

KIZ — **(Hıçkırarak keser)** Nesi güzel bu öykünün? Çok çirkin bir öykü...

BABA — **(KIZ'ın yanına diz çöker. Ellerini ellerine alır)**

Sevmedin demek? Sonu güzeldir ama. Sonunu dinle, bak nasıl seveceksin.

KIZ — **(Hıçkırır)** İstemiyorum...

BABA — İstemiyorsun ha? Bence dinleseydin iyi olurdu. Neyse.. Allahtan başka bir öykü daha biliyorum. Bu ötekinden güzel. Ağ-

lama ama.. Ağlamazsan onu anlatırım.. «Ağlamam» desene... **(KIZ hıçkırır)** Neyse, ben yine anlatayım da ağlayabilirsen ağla o zaman. Öyle güzel bir öykü ki bu.. Aman, amaan.. Ben ömrümde böyle güzel öykü duymadım canım! Dinle bak. **(Yine beceriksizce anlatmaya başlar)**

Yaşlı bir kadın var. Bu yaşlı kadın bir gün suya bakıp bakıp.. Evinin önünden bir dere akıyormuş da, işte o dereye bakıp bakıp demiş ki.. Nasıl bu kadar çabuk yaşlanmış ve çirkinleşmiş olduğunu düşünmüş..

KIZ — **(Büsbütün hıçkırır)** Hüzünlü.. Bu çok hüzünlü bir öykü baba..

BABA — İnan ki değil. Sonunu dinle de bak. Gülmekten kırılacaksın.. Öyle güleceksin ki.. Bu yaşlı ve çirkin kadın suya bakıp bakıp düşündükçe, günlerden bir gün şey aklına gelivermiş. **(Zorla gülerek)** Ne aklına gelmiş, biliyor musun? Gençliğinin en güzel günleri bir erkeğe şeyettiği, yani âşık oluverdiği günlermiş. Bu gelmiş aklına işte. Bakmış ki uzun sürelerdir hiç âşık olduğu yok, hiç bir erkekle ilgilenmiyor, onun için de...

KIZ — Hiç bir erkek onunla ilgilenmiyor da ondan...

BABA — Sen öyle san. Bu kadın yaşlı ve çirkindi, ama herkese güzel gelecek bir şeyi vardı: Zengindi...

KIZ — Biz üstelik zengin de değiliz..

(Birden ayağa kalkar.)

Evimizi dolduran hamam böceklerinden gayrı hiç bir şeyimiz yok. Bir türlü başademediğimiz böceklerimizden gayrı hiç..

BABA — Ben varım ya?. Senin için ben, benim için de sen.. Biz varız ya? Oysa o kadın yapayalnızmış.. Sürülerinin çobanından başka kimse onunla konuşmazmış. Bir uşakla bir baba aynı şey mi üstelik? Ya da bir hanımla bir yavru? Onlar hanımla uşak, bizse babayla kız. Dedim ya, bir tek çoban konuşurmuş o kadınla. Çobansa salağın biriymiş. Akşam olup sürüyü ağıla soktu mu bu çoban.. Çünkü çoban da kimsiz kimsesizmiş. Çobanlar hep kimsiz kimsesiz olur ya? İşte bu çoban alacakaranlıkta bir ağacın dibine oturur...

KIZ — İçimi karartıyorsun baba!.

BABA — **(Küskün, yerinden kalkar)** Anlatmıyayım mı?

KIZ — Anlatma.

BABA — Ağlamıyacaksın öyleyse?

KIZ — **(Bağırır)** Her yanım pislik içinde! Başedemediğim bir pislik!.

BABA — **(Sabrı tükenmiştir. O da bağırır.)**

Ne sinir kızsın be! Mızmız! Mızmızın birisin işte! Bıktım!. Bıktım! Hesaplarımı bile yaptırmıyorsun.. Hesap yapabilmek için insanın başı dinç olmalı önce..

KIZ — **(Alttan alarak yakınır)** Gövdem yapış yapış.. Dokun bak, nasıl yapış yapış..

BABA — Huysuz sen de! Ne varmış yapış

yapış olacak? Böceklerle savaşıyoruz, hepsi bu. Böceklerle savaşan bir sen misin bakalım?

KIZ — **(Mırıldanır)** Hep bu odada..

BABA — Ya koskoca bir orduyla savaşsan ne olacak? Ha? Sorarım sana? Savaş alanlarında.. Erkekler gibi.. Başka kadınlar, kızlar.. Neler.. Bomba yağmuru.. İnsan kanı.. Kan ya. Ha? İnsan kanına bulanmış değilsin ya. Topu topu hamamböceği hepsi. Buna bile mızgırdanıyorsun.. Durmadan ilaç alıyorum.. Durmadan.. Daha ne istiyorsun, domuzun kızı?

KIZ — **(Bebekle oynamaktadır. Ürkek onunla konuşur)**

Seni azat edeceğim. İnan olsun edeceğim. Gözlerinde aynı renk ışıklar yansın.. Işıklar yandığı zaman.. Aynı doğruyu.. Kendi doğrunu.. Kendi doğrunu.. Doğru.. Böcekler.. Siz.. **(Fikir zinciri çoktan kopmuş gibidir.)** Gözlerinde aynı renk ışıklar yandığı zaman.. Azat.. Kendi doğrun.. Nedir kusurum? Suçum? Doğdum ve.. **(Fikir zincirlerini yeniden toplar)** Bebek.. Sen korkmazsın.. Ürkmezsin.. Evin dışında hiç bir şeyden.. Korkmak.. **(Birden haykırır)** Boğuluyorum!

(Kapıya atılır.)

BABA — **(Peşinden gider)** Gitme! Çıkmak istiyorsan ben çıkarırım seni. Elinden tutar parka götürürüm. Park ya. Kuğular.. İstersen eğer, birlikte, ikimiz..

KIZ — Bunaksın sen! Bunak ve bencil.. İkimizmiş...

BABA — Yeni ilaçlar alırız..

Kız — Bu duvarlar başına yıkılsın!

(BABA'yı iter. Kapıyı ardına kadar açar. Kapının ötesi yine zifiri karanlıktır. İçeriye fırtına dolar.)

BABA — **(Yakarır)** Daha etkili ilaçlar.. Bak göreceksin, nasıl.. Dur, çıkma.. **(KIZ karanlık ve fırtına karşısında irkilir. Bir adım geri çekilir.)** İlle çıkmak istiyorsan daha güneşli bir günde, daha aydınlık bir günde birlikte çıkarız. Bak ne karanlık.. Nasıl fırtına var dışarda.. **(Yüzünde kurnaz bir anlam belirir.)** İlk adımda seni yere çalacak bir fırtına.. Korkunç bir fırtına.. **(Kızın gitgide daha ürkekleştiğinden yararlanarak kapıyı usul usul kapatırken)** Güneşli bir gün çıkarsın.. Parklarda yürürsün.. Su kıyılarında.. Bahar dalları açmış olur.. Papatyalar toplarsın..

KIZ — **(Mırıldanır)** Bekle dur.. Bekle dur.. Herkes bekliyor anlaşılan.. Her kes, hiç çıkmaksızın dışarılara...

BABA — **(Bir şeyi anlamasından korkarak)** Daha etkili ilaçlar alırım.. Bütün böcekleri kökünden kazıyacak ilaçlar.. **(KIZ'ı elinden tutar. İlaç reklamlarının önüne sürükler)** Neler var, neler. Daha ne etkili çareler.. İstersen bundan alırız. Bu en yenisi. En iyisi olduğu söyleniyor. Satıcı, bunun en kesin yol olduğunu söylemedi mi? Bakkala çıkarız. Ordan par-

ka.. Bak, bu ilaç da hepsinin kökünü kazırmış. Belki çok pahalıdır, ama ne çıkar? Kökünü kazıyacaksa bütün paramı verir alırız. Verebileceğim her şeyi.. Kökü kazınacaksa öderiz, öderiz..

KIZ — **(Bitkin, durur. Güçsüz)** Sen hiç bir şeyi ödemezsin.. Ödemezsin..

BABA — Bundan öncekileri ödemedim mi? Bebeğin kilotuna danteli bile ödemedim mi?

(KIZ başını eğer, suskun durur.)

Eve iyi bakamadım, biliyorum. Böcekler o yüzden.. Zamanında iyi savaşmadım.. Sana iyi bir yuva kuramadım.. Biliyorum.. Ne var ki, yalnızdım. Yalnız olunca başa çıkılmıyor. Çıkılamıyor. Anan ve başkaları, hepimiz birlikte, iyice savaşsaydık.. Zamanında, şöyle temelden tutsaydık işi.. Bütün ev halkı, erken erken çekip gitti.. Anan başta.. Yalnız olunca, ödesen de.. yalnızken..

KIZ — **(Keser)** Boşuna çene yapıyorsun, baba.. Boşuna.. **(Bağırır)** Benim ödeyecek hiç bir şeyim yok! Ne ödeyecek bir şeyim, ne de ödenecek bir şeyim! Neyin karşılığını ödeyeceğim ben? Neyi ödüyorum? Ve neyle? Ve niçin? Neyi neyle ödüyorum...

BABA — Ödüyor musun?

(Hesaplarının başına gider)

Bak, iki kutu Kill - off.. Kaça? Sen mi ödedin bunu?

KIZ — Ben mi böcekledim evi?

BABA — Ama ben böceklerle olup gidiyor-

dum. Sen mızgırdanmasan yine de olup giderim.. Şuna bak. Sekiz tüp fare zehiri..

KIZ — Fare zehirini ben istemedim. Hayır. Hiç birini ben istemedim. İstemedim! Ben.. Bilmiyorum ki.. Böceksiz bir evde doğmuş olabilirdim.. Duvarları sütbeyaz, pencereleri aydınlık... Kapısı güneşli, güneşli, güneşli...

BABA — **(Mırıldanır)** Kimileri böceklere hiç aldırmıyorlar. Kimileri hiç görmüyor. Görme. Görmedin mi yok demektir.

KIZ — Zırvalama yine!

BABA — **(Küs)** Terbiyesiz.

KIZ — Sırtımda sen varsın. Ondan bu denli zayıfım.. Anlıyor musun? Ondan bu denli güçsüz.. Kocamış, ağır gövden...

BABA — **(Ağlar)** Boyun devrilsin e mi?

KIZ — Ağlama..

BABA — **(Ağlar)** Bir babaya söylenecek sözler mi bunlar?. **(Sızıldanır)** Benim gibi iyi.. Benim gibi koruyucu...

KIZ — **(Birden koşar. Bebeği alır. Bağrına bastırır)**

Bebeğim.. Bebeğim.. Bebeğim..

BABA — **(Yan gözle bakar. Öç almak istercesine)**

Bebeğin saçma böcekler dolmuş!

KIZ — **(Bebeği birden yere fırlatır)** Hani? **(Koşar. Raftan püskürtmeli bir ilaç alır. Olancasını bebeğin üstüne sıkar. Sonra yorgun çöker)**

Neden ama?

BABA — **(Öç alır gibi)** Duvarlara bak.

KIZ — **(Artık aldırmaz)** Okadar çok böcek.. O kadar çok da zehirli ilaç. Bir bebek nasıl dayansın? Nasıl dayanabilirdi bir bebek buna?

(Yerde yatan ve artık gözlerinde kırmızı, yeşil ışık yanmayan bebeğe bakar)

BABA — **(KIZ'ın yanına gelir. O da bebeğe bakar. Korkuyla)**

Nesi var?

KIZ — Hiç bir şeyi yok artık. Ne yeşil, ne kırmızı..

BABA — Söndü mü?

KIZ — **(Bağırır)** Adını koysana şunun! Kaçamak yapmadan, bir **kez, bir** kezcik dosdoğru adını koy!

BABA — Söndü mü?

KIZ — Öldü, baba! Öldü!

BABA — Saçmalama. Bebek canlı değildi ki. Pili tükendi. Söndü.

KIZ — **(Usulca kalkar, gider, duvara asılı tavan süpürgesini getirir. Yeri, yerle birlik bebeği süpürür.)**

Leş.. Leşler.. Ne çok leş..

BABA — **(Atılır. Kızının elinden süpürgeyi almaya çalışırken)** Dur. Bebeği süpürme. Bebek onarılır. Yeni pil takarım. Onarırım. Yeniden yanar o. Yeniden başlar..

KIZ — Bırak.. Oynayamıyacaksın artık. Hiç oynayamıyacaksın..

BABA — Ben oynamıyacağım ki.. Senin

cline vereceğim onarıp. Sen oynayacaksın yine..

KIZ — **(Süpürgeyi BABA'ya sallar)** Bırak, dedim. Bir gözü yanarken bir gözü sönen bebek istemiyorum ben. İki gözü bir ve iki gözüde birden aynı ışık olan bir bebek istiyorum..

BABA — **(Bebeği süpürgenin ucundan kurtarmak için adeta KIZ'la boğuşur.)** Yeni bir bebekmiş!. Dile kolay. Yeni bir bebek için çok para gerek. Çok borçlanmak. Yeniden borçlanmak.. Çok borç, anlıyor musun? Ödeyemiyeceğim kadar..

KIZ — **(Bağırır)** Ya hep, ya hiç! Hep, ya da hiç..

(Bebeği süpürür.)

BABA — **(Yorgun oturur. Bebeğin süpürülüşünü ağlayarak seyreder.)** Süpürmek gerekmezdi. Bir köşede bırakabilirdin..

KIZ — **(Hırsla bebeği süpürürken)** Elimden gelse kendimi de süpüreceğim. **(BABA irkilir. İlk kez kızına dikkatle bakar.) (KIZ Bir süpürge darbesiyle bebeği odadaki bir yer deliğinden aşağı atar.)** Süpürüp kapıdışarı edeceğim kendimi.

(Kan-ter içinde, birden süpürgeyi babasının eline tutuşturmaya çalışır.)

Beni süpür baba! Yalvararım süpür beni.. Süpür..

(Yere, Babasının ayakları dibine oturur. Tortop olur.) Hadi.. Süpür beni.. Hadi..

BABA — **(Kızının saçlarını okşar)** Sen bir

böcek değilsin ki.. Ne de bir bebek...

KIZ — Ya neyim? Neyim ben? Söyler misin?

BABA — Benim kızım. Karımdan doğan kızım.

KIZ — Baba.. Yüklenme sırtıma yine.. Bütün ağırlığınla.. Yüklenme.. **(Süpürgeyi verir)** Hadi, süpür beni..

BABA — Biliyorum.. Seni yeterince koruyamadım.. Yeterince de güçlü kılmadım. Belki de bu ev.. Annen.. Bu ev. Ben.. Sen.. **(Doğrulur)** Suç yalnız evde mi dersin? Bir ev suçlu olabilir mi?

KIZ — Hep bunu sorarsın. Evde değilse kimde? Evlerde değilse... **(Aydınlanır)** Hem burası bir ev değil. İn, in.. Bir in..

BABA — **(Yenik)** Burda yaşamak zorunda olduğumuza göre, yine de böceklerle başetmek gerek.

KIZ — **(BABA'dan uzaklaşır)** Ben burada yaşamak zorunda değilim. **(Kapıya yönelir.)**

BABA — **(Soğukkanlı)** Nereye gidebilirsin ki?

KIZ — **(Şaşkın, durur.)** İlk kez soruyorsun bunu.

BABA — Kendim gitmeyi hiç düşünmedim. Seninse hep gitmenden korktuğum için nereye gidebileceğini düşünemedim.

KIZ — Sormamalıydın. Bunu bana hatırlatmamalıydın.. **(Yıkkın)** Bunu düşünmeden önce hep gidebileceğimi sanıyordum. Şu kapının

dışına tek başıma çıkabileceğimi.. Dışarı çıkabilmişlerle buluşabileceğimi.. Şimdi ise..

(Mekanik bir hareketle terliğini çıkarır. Duvara vurur.) Üçünü birden ezdim. **(Terliğini giyer, aldırmadan yürür.)** Ölülerin pisliği dirilerinkinden çok olmasa gerek. **(Yerde bir şey ezer)** İşte. Her şeye alışılıyor. Nereye gideceğini bilememekten iyidir. Önümüzde yapacak bir şey.. Bir bilinen şey hiç değil.. **(Ezer)** Alışmak istemiyorum, baba!

BABA — **(Orda burda gezindiğini sandığımız böcekleri şimdi hiç iğrenmeksizin ezen kızına bir süre baktıktan sonra yürür, kapıyı ardına kadar açar. Dışarısı yine zifiri karanlık görünür.)**

İşte. Dışarısı günlük güneşlik.

KIZ — **(Acele döner. Umutla dışarı bakar. Karanlığı görür.)**

Yalan söylüyorsun. Karanlık..

BABA — Pırıl pırıl bir güneş...

KIZ — **(Anlamıştır. Sanki vazgeçmesini diler)**

Fırtına yok mu?

BABA — Yok. Güneşli bir bahar havası.

KIZ — Yine de fırtına kopabilir ama. Öyle demez miydin?

«Dışarısını hep günlük güneşlik sanma sen. Her an fırtına kopabilir» demez miydin?

BABA — Ama şimdi günlük güneşlik.. **(Gergin bir an)** Çık istersen.

KIZ — **(Ürkek, kapıya yaklaşır)** Çıkayım mı?

BABA — İstiyorsan..

KIZ — Fakat.. Geri dönmeyebilirim.. Geri dönmememden korkmuyor musun?

BABA — **(Usulca güler)** Korkmaz olur muyum? **(Usulca)** Kendi sonum.

KIZ — Dışarda.. Başka yerlerde hiç böcek olmadığından emin misin?

BABA — Değilim.

KIZ — Yine de bırakıyorsun, gideyim?

BABA — **(Dışarı, karanlıklara bakar)** Bildiğim bütün masallarım, bütün öykülerim tükendi.

KIZ — **(İnatla)** Bırakıyorsun gideyim?

BABA — Bırakıyorum... Gidesin..

KIZ — Neden ama?

BABA — Söyledim ya. Söylemedim mi? Bütün masallarımı anlatmadım mı?

KIZ — **(Ürkek, eşikten adımını dışarı atar. Durur.)** Ardımdan bağırmıyacaksın ama?

BABA — Duymazsın..

KIZ — **(Geri döner)** Ardımdan ağlamıyağını bilsem..

BABA — **(Kızını eliyle usulca dışarı iter)** Ağlamam..

KIZ — **(Ürperir)** Korkuyorum.

BABA — Korkma..

KIZ — Bu dört duvarın dışında, sensiz, korkmamı öğretmiştin bana..

(Dışarı doğru bir adım daha atar) Yine de, çıkıyorsam, sen istediğin içindir.. Sen istedin. Zorladın..

BABA — Az önce bebekle konuşuyordun. Her bebeğin bir kendi doğrusu.. Öyle mi, değil mi? «Bebek, inan olsun seni azat edeceğim»..

KIZ — Sen zorladın..

BABA — Belki de böcekler.. **(Biran)** Her bebeğin bir kendi doğrusu olmalı..

KIZ — Ürküyorum.

BABA — **(Süpürgeyi kapar, üstüne yürür)** Git hadi! Yoksa üstüne bütün ilaçları boşaltacağım!

KIZ — Boşalt.. Ve süpür beni..

BABA — Ölünü süpüreceğime dirini süpürürüm daha iyi.

KIZ — **(Dışarda, hala tersini dilercesine)** Ardımdan gelip geri getirmeyeceksin beni, değil mi?

BABA — Nasıl da korkaksın. Ama bu denli korkak olman senin suçun değil.. Hiç değil..

(Kapıyı kapar. Sürgüler. Durur.)

KIZ — **(Dışardan)** Baba!. Baba!. Yalnız kalacaksın.. Yalnız kalmanı istemiyorum.. Yanında olmak istemiyorum baba.. Hiç istemiyorum.. Böceklerinle uğraşmak.. Pislenmek.. Borç.. **(Bir an. Sesi daha uzaktan gelir.)** Baba! Nereye gideyim söylesene? Nereye gideceğimi bilmiyorum. Ne yapmam gerektiğini söyle bana.. **(Sesi daha uzaktan gelir.)** Baba! Baba! Ardımdan ağlamadığını bilmek istiyorum!. Üstüme yüklenme.. Yüklenme.. Yüklenirsen nasıl?.. **(Sesi daha uzaktan gelir)** Ne yapacağımı hiç bilmiyorum..

BABA — **(Çok alçak sesle)** Uç.. Uç.. Uç..

KIZ — **(Sesi çok daha uzaktan gelir)** Baba!. Önümü görmeyiroum.. Önümü göremiyorum...

BABA — **(Alçak sesle)** Sürdüremiyecek.. **(Bunu dilercesine kıvançlı)** Sürdüremiyecek...

KIZ — **(Sesi iyice uzaktan)** O denli karanlık değil.. Önümü görebiliyorum.. Bastığım yeri seçiyorum şimdi.. **(Bir an)** Baba.. Duyuyor musun beni?. **(Sesi daha şen)** Baba.. Çok yalnız mısın? Yalnız olduğunu bilmek istemiyorum.. **(Güler)** Hiç boşuna ağlama baba.. Hiç boşuna ağlama.. **(Sesi yankılanır)** Günaydın çocuklar.. Günaydın.. Günaydın.. Günaydın..

BABA — **(Yalnız)** Her kese kendi doğrusu.. Her kese kendi.. **(Elinde süpürge ile gider, bütün böcek öldürücü ilaçları alır. Sırayla üstüne döker, sıkar. Elinde tavan süpergesiyle yere kıvrılıp kendi kendisini süpürmeye çalışırken...)**

PERDE

KOZALAR

(I Perde)

KİŞİLER

I. KADIN
II. KADIN
III. KADIN

I. KADIN — otuz beş yaşlarında, sıska, sarı, çok titiz bir kadındır. Burnundan konuşur. Bilgili geçinir. İkide bir aksırır.

II. KADIN — kırk-kırk beş yaşlarındadır. Tombul, mızmız, çekingen hallidir. Sözcükleri uzata uzata ve ağlamaklı bir tonla konuşur. Aptalcadır.

III. KADIN — Otuz-otuz beş yaşlarındadır. Süslüdür. Güzelcedir. Güzelliğine güvenir. Tabii gençliğine de. Sesine hep kibar bir ton vermeye çalışır. Her sözün ardından yerli yersiz güler, kıkırdar.

(NOT: Üç kadının yukarda belirtilen tavırları, ses tonları, konuşma biçimleri oyunun başlarında pek fazla abartılmadan, oyun ilerledik-

çe ve sonlara doğru, yani korku yoğunlaştıkça daha da abartılarak yanstılacaktır.

Oda dışından gelen sesler, film, projeksiyon vb. görüntülerle desteklenebilir.)

(Perde açılmadan, ya da sahne aydınlanmadan önce bir film ve sesler - gürültüler:

Bu film ve seslerle çağdaş dünyanın, endüstrileşen büyük kentlerin, uzay yarışının, yeni bir aranışın, yeni bir oluşumun, bu oluşum içinde güçlü ve güçsüzlerin; ezilliş ve direnişin görünümü verilir. Gürültü ve sesler tek tek belirgin, ama, çok yüksek tonda; seyirciyi iyice rahatsız edecek bir tonda verilmelidir.

Film - Montaj :

Kulak paralayan sesleri kulak paralayan uçakların geçişi izler. Önce sivil, sonra birden askeri uçaklar. Uçaklar uzaklaşırken birden çok şiddetli bir patlama duyulur. Aynı anda patlayan bir bomba görüntüsü. Patlama yankılanıp dağılırken, hemen ardından — seyirci oh demeye vakit bulamadan — sürekli bir uğultu duyulur: Yürüyen, koşuşan büyük kalabalıklar. Gerekirse bir marş. Bir tarlada, kanlar içinde yatan vurulmuş iki genç. Çok kısa bir an kesin sessizlik. Yalnız görüntü. Sonra birden süvarilerin geçişi. Bir tören. Hangi ulusa ait olduğu bilinmeyen bayraklar. Bir nutuk. (Yüksek tonda; kakofoniyle bozulmuş, anlaşılmaz sözcükler..) Birden fabrika düdüklerinin sesi kulakları yırtar. Hızlı bir tiren gelir, geçer. Tiren sesi sönerken birden karanlık olur. Hiç bir şey görünmez. Sadece müthiş bir taraka ile makinalı tüfek sesleri duyulur. Makinalı tüfek sesleri ardından kesin sessizlik ve bir görüntü: Bir doğumevinde yeni doğmuş çocuklar. Çok çok çocuklar. KESİN SESSİZLİK. Bu sessizlik ardından yine müthiş bir taraka. Yine çok kısa bir an kesin

sessizlik ve bu sessizliğin ardından bir kanaryanın tatlı tatlı ötüşü ile perde açılır, ya da sahne aydınlanır.

DEKOR : Her şeyin pırıl pırıl ve yerli yerinde, gösterişli ama zevksiz döşenmiş olduğunu belirleyen bir dekor, bir konuk oturma ve yemek odasını gösterir. Kanarya sesi konuk odasında bulunan kafesten gelmektedir. Kişiliksizliği belirgin bu odada hiç bir eşya yerinden oynatılamaz izlenimini verir. Dışarının her türlü gürültüsüne, yağmuruna, fırtınasına karşı iyi korunmuş bir evdir burası.

Sağda antreye ve mutfağa, solda küçük bir koridor üstündeki banyoya ve öteki odalara açılan birer kapı. Oyun başladığında koridorla koridor üstündeki bir odanın kesiti yarı karanlıktır.

Konuk oturma odası sol yanda, yemek odası sağ yandadır.

Oturma odasında, koltuklarda üç kadın oturmaktadırlar. II. ve III. Kadınlar konuk kadınlardır. Bir kanapede yanyana otururlar. I. Kadın evsahibidir. Karşılarında, terlikleriyle bir koltukta oturur. II. Kadın büyük bir ciddiyetle acele acele yün örmekte, III. Kadın, önünde bir torba boncuk, boncuktan bir çanta işlemektedir.

I. Kadın oyun süresince sık sık yerinden kalkar, ya bir eşyanın tozunu üfler, ya bir sigara masasını düzeltir, ya da eğilir, yerden bir iplik, bir çöp alarak tablaya atar. Kanarya ötmektedir.)

I. KADIN — Bir evde bir kanarya şart. **(Aksırır.)** Kanaryasız bir ev **(AKSIRIR)** tokmaksız davula benzer.

II. KADIN — **(BAŞINI HİÇ İŞİNDEN**

KALDIRMADAN, AĞLAMAKLI) Sizinki de pek güzel ötüyor...

III. KADIN — Erkek de ondan herhalde.. **(KIKIRDAR)** Erkeği böyle iyi ötermiş.

II. KADIN — Bizimki kuş sevmez. Çiçek sever..

I. KADIN — Çiçek benim **(AKSIRIR)** nezleme dokunur. Çiçek tozundan oluyormuş. **(ÜSTÜSTE AKSIRIR YERDEN BİR ŞEY ALIR, TABLAYA ATAR)**

III. KADIN — **(II.ciye)** Ne örüyorsun sen? Pek güzel oluyor.. **(KIKIR KIKIR GÜLER)**

II. KADIN — **(İÇİNİ ÇEKER)** Halamın kızının kızına.. Yelek.. Böyle bir şey işte.. **(ÖRGÜSÜNÜ KALDIRIR, GÖSTERİR)**

I. KADIN — **(BAKMAZ. ÖVÜNÇLE KENDİ ÜSTÜNDEKİNİ GÖSTERİR)** Ben bu üstümdekini tığla ördüm. Tığla daha çabuk oluyor. Hem de daha güzel... **(AKSIRIR)**

III. KADIN — Ama bu seninki yün değil. Merserize.

I. KADIN — **(SİNİRLİ)** Merserize ama floş karıştırdım. Floş karıştırınca ipek gibi durur. **(AKISIRIR)** Yün giyemem. Aksırtır.

II. KADIN — Beni de kaşındırıyor. Her yanım kıpkırmızı kesiliyor. **(İYİCE AĞLAMAKLI)** O zaman da bizimki, «Hanım» diyor, «yine boynun kızarmış.»

III. KADIN — **(FIKIRDAR)** Hemen de görürler. Söylemesi ayıp, geçende kolumu kapıya vurmuşum. O da morarmış.. İnsan bir yerini bir

yere çarpınca morarır...

I. KADIN — **(BİLGİÇ)** Yağlı hamur iyi gelir. Morluğu alır.

II. KADIN — Ben dişmacunu sürerim.

I. KADIN — **(KARŞISINDAKİNİ KÜÇÜMSEYEREK)** Dişmacunu yanığa iyi gelir. **(AKSIRIR. KALKAR)** Çay demlenmiştir. Çay içelim. Saati...

II. KADIN — Akşam çayını severim.

III. KADIN — Benimkini lütfen fincana koy, zahmet olmazsa. **(KIKIRDAR)** Ben de çayı fincandan severim, nedense...

I. KADIN — **(SAĞDAKİ KAPIDAN ÇIKARKEN)** Sizi yalnız bırakacağım biraz...

III. KADIN — Aaa, rica ederim, ne olacak..

(I. KADIN çıkar.)

II. KADIN — **(AĞZINDA BİR DUA MIRILDANIR)** Hiç bir sıraya duasız başlayamam.

III. KADIN — **(ONUN BU HALİNE ALIŞKINDIR. ALDIRMAZ.)** Ben çayı fincanda istedikçe annem, allah rahmet eylesin, «kızım sen kontes olacakmışsın», derdi.. **(KIKIRDAR)** Öyleyim işte, ne bileyim.. Öyle yaratılmışım.. **(BİRDEN BİR ÇIĞLIK ATAR)** Ay! Ne yaptım ben? Niye böyle yaptım?

II. KADIN — Yanlış mı dizmişsin boncukları?

III. KADIN — **(ÇOK ÖNEMSEYEREK)** Hem ne yanlış, ne yanlış!. Neden başladım sanki bu boncuklu çantaya?

II. KADIN — Neden canım? Ne güzel.. Ba-

zan şıp diye çağrılıyorsun bir yere, şıp diye gerekiveriyor bir gece çantası.. Ben de yapsam bir tane.. Geçende bir hanımın elinde gördümdü de.. **(KESER)** Aaa, hep söktün onu sen?

III. KADIN — Süküciğim ya.. Sökmeyip de ne yapiciğim.. Oldu mu doğru dürüst olmalı. Öyle yarımyamalak şeylerden hiç hoşlanmam. Gözüm de iyi seçemiyor. Bu salon çok karanlık.. **(KIKIRDAR)**

II. KADIN — Nerdeyse akşam oldu. Niye yakmıyor ışıkları? **(AĞLAMAKLI)** Ben bizim evde yarım dakika oturamam alacakaranlıkta. İçime sıkıntılar dolar..

III. KADIN — Benim de öyle.. Şimdi kalkıp biz yaksak, o da olmaz ki. Uygun düşmez ve yakışık almaz. Ev onun evi.. Her kes kendi evini kendisi bilir...

II. KADIN — Onun kocası çok cimri. Benimki hiç bir şeyime karışmaz. Elektriği şu saatte yaktın, şu saatte söndürdün, demez.

III. KADIN — **(FIKIRDAR)** Benimki beni kıskanır oldu. Yeni yeni huylar...

I. KADIN — **(ELİNDE ÇAY TEPSİSİ İLE SAĞDAKİ KAPIDAN GİRERKEN)** Çay nasıl oldu bilmem. Özendim ama...

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** İyidir.. İyidir...

I. KADIN — **(ÇAYLARI VERİRKEN)** Çok mu koyu olmuş?

II. KADIN — İyi.. İyi..

I. KADIN — **(PASTA SERVİSİ YAPAR-**

KEN) Doğru söyleyin allahınızı severseniz..

III. KADIN — Üzülme rica ederim. Burası pek aydınlık değil de onun için öyle..

(II. ve III. KADINLAR ELLERİNDEKİ İŞİ, HEMEN GERİ ALMAK ÜZERE BIRAKIRLAR)

I. KADIN — Ah ben ne dalgın oldum böyleee!. **(BİR FELAKET OLMUŞTUR SANKİ)** Işığı yakmağı unutmuşum! **(AKSIRIR ACELE GİDER. BİR DÜĞMEYİ ÇEVİRİRKEN)**

Dalgınım dalgın... Her şeyi unutuyorum.. **(ŞINGIRTILI CAM AVİZEDEN ODAYA BOL IŞIK DÖKÜLÜR)**

Niye desenize? **(GERİ GELİR)**

İKİSİ — Niye? Niye?

I. KADIN — **(ÖVÜNÇLÜ, AMA İÇ ÇEKEREK)** Çocuk...

III. KADIN — **(BOZULUR)** Yaaa?

II. KADIN — Yine ha?

III. KADIN — **(KISKANÇLIKLA)** Dileyene vermez de..

I. KADIN — **(GURURLU)** Öbür ikisi yeterdi bize.. Küçükken bir dert, büyüyünce bir başka dert..

III. KADIN — **(BİR ÖÇ ALMA FIRSATI YAKALAMIŞTIR)** Öyle.. Öyle... Büyüyünce de okullarda döğüşüyorlar üstelik. Birbirlerini öldürüyorlar.. **(KEYİFLE GÜLER)** Öldürüyorlar ya..

II. KADIN — **(İÇ ÇEKER)** Dünya bir tuhaf oldu..

III. KADIN — Dünyanın nesi var? Şimdiki çocuklar kötü.

II. KADIN — Aman neyse, benim kızım uslu. Çok şükür.

I. KADIN — **(PASTA TABAĞINI UZATIR)** Buyrun, pastadan alın... **(ALIRLAR. BİR BAŞKA TABAĞI UZATIR)** Kurabiye de alın. Bakın, şunlar tuzlu, şunlar da tatlı. Elimle yaptım.

III. KADIN — Ben de pastacıdan almıyorum. Yağları kötü.

(KANARYANIN ÖTÜŞÜ BİRAZ HAFİFLEMİŞTİR. AMA SÜRER)

II. KADIN — Un çarşıdan gelince elemek gerekiyor. Bitli çıkıyor.

ÖTEKİLER — Bitli mi? Bitli mi?

II. KADIN — Un biti.

(ÜÇÜ DE DÜŞÜNCEYE DALAR, USUL USUL ÇAYLARINI KARIŞTIRIRLAR. BİR SÜRE TEDİRGİN BİR GERGİNLİK)

I. KADIN — Bizim un bitsiz. Kayınbiraderimin değirmeninden geliyor. Buyrun.. Yiyin.. Has undan..

(GEGİNLİK DAĞILIR. KADINLAR PASTALARINI YERLER)

III. KADIN — **(YİYEREK)** Her şeyler bozuldu..

II. KADIN — Analarımız ne rahatmış.

III. KADIN — Para hesabı tutmazlarmış.. Yetti-yetmedi; onlar düşünmezmiş.

I. KADIN — Çocuk doğdu mu, ver lalaya,

dadıya, baksın. Benim bir sütannem vardı. Kendi annem yalnız beni sevmek için girerdi odama.. **(AKSIRIR)**

III. KADIN — Şimdikiler hep insanın tepesinde.. İyi ki çocuğum yook!. **(KIKIRDAR)**

I. KADIN — Benimkiler okuldan döndüler mi, konuk yanına çıkarmıyorum. Sokağa da bırakmıyorum. **(AKSIRIR)** Alıyorum içeri. Sokuyorum banyoya. Ova ova yıkıyorum ikisini de.. İyice yıkıyorum.. Sonra...

II. KADIN — Yatılıya vermeden önce ben de benimkini öyle yapardım. Hafta sonları yine de öyle yapıyorum. Pis pis çocuklara değiyorlar.. Pis pis yerlere tutunuyorlar..

III. KADIN — **(ÖÇ ALIR GİBİ)** Çok mikrop var ortalıkta. Bizimki diyor ki, mikrop kolera yapıyor, diyor.

ÖTEKİLER — **(PASTALARINI BIRAKIRLAR. HAYKIRIRLAR)** Kolera mı? Kolera mı?

(YİNE GERGİN BİR SESSİZLİK. GEREKSİZ YERE ÇAYLARINI KARIŞTIRIR DURURLAR. BİR SÜRE YALNIZ KANARYANIN HAFİFTEN ÖTÜŞÜ DUYULUR.)

I. KADIN — **(TEDİRGİN, KALKAR)** Kanaryanın suyunu değiştirsem iyi olur. Belki mikroplanmıştır.. Temiz su koyayım yeniden.. **(SAĞDAN ÇIKAR)**

III. KADIN — Kolera pis yerlerde olurmuş. Temiz yerlerde olmazmış.

II. KADIN — **(İÇİNİ RAHATLATMAYA ÇALIŞIR)** Temiz yerlerde olmaz tabii...

III. KADIN — İyi ama sokağa çıktınız mı, bir eve konuk gittiniz mi kim temiz, ne temiz; kim pis, ne pis; nasıl bilirsin?

II. KADIN — **(KAFASINDAKİ KÖTÜ DÜŞÜNCELERİ ATMAK İSTERCESİNE)** Temiz olan temizdir. Belli olur. Pis olan pistir. **(BUNU SÖYLERKEN ODADA GÖZ GEZDİRİR)**

I. KADIN — **(ELİNDE BİR BARDAK SUYLA GERİ GELİR)**

Kaynayıp soğutulmuş sudan koyuyorum kanaryanınkini..

II. KADIN — Ben içme suyumuzu ezelden beri kaynatırım.

I. KADIN — Kaynamış su iyidir. Kireci gider. Kireç çünkü, miğdeye oturan bir şey. Su kaynattığınız çaydanlığa baksanıza..

II. KADIN — Ya, yaa.. Kaynatmasak çaydanlığın içini saran o taş gibi şey miğdemizi saracak. Sara sara, sara sara daralır miğde. Daralınca hiç bir şey almaz olur içine..

III. KADIN — Hadi çaydanlığı kazırsın. Miğdeyi nasıl kazırsın, söylemesi ayıp? **(KIKIRDAR)**

II. KADIN — **(III. ye)** Sen çaydanlığını nasıl temizlersin? Ben sirkeyle kaynatırım. Hemen kopup çıkar kireç taşları.

I. KADIN — **(KANARYANIN SUYUNU DEĞİŞTİRİP YERİNE DÖNERKEN)** Onun için arada bir kaynamış sirke içeriz biz bizimkiyle. Çocuklara da içiririz.

III. KADIN — İyi akıl. Biz de içelim bizimkiyle..

(GERGİN HAVA YENİDEN DAĞILMIŞTIR)

I. KADIN — **(KALKAR. BOŞALAN BARDAKLARI TOPLAR)**

Birer çay daha için.

II. KADIN — İçelim.. Ben içerim..

III. KADIN — Rica edeyim de benimki daha açık olsun, lütfen. Koyu çay dokunuyor. Çarpıntı yapıyor.

(FİNCANINI UZATIR. I. KADIN SAĞDAN ÇIKARKEN ÖTEKİLER HEMEN YİNE ELİŞLERİNE SARILIRLAR.)

II. KADIN — Omuzdan şu kadar eksilttim. İyi midir?

III. KADIN — İyidir bence.

II. KADIN — Kız istedi benden. Yapmam desen, olmaz.

III. KADIN — Arkadaşlarında görmüştür. Kızlar şimdi çok süslü. **(KIKIRDAR)** Bazıları da öyle usta ki.. İnsanın kocasını bile alırlar elinden..

II. KADIN — Bu kız da biraz oynak. Bana ne? Halamın kızı düşünsün. Ben benimkini terbiyeli yetiştirdim.

III. KADIN — Aaa, terbiye gibi var mı rica ederim.. Her şeyin başı terbiye. **(SESİNİ ALÇALTIR)** Bir komşum var.. Komşumun bir oğlu var.. Fakültede.. Ne ana dinliyor, ne baba.. Görsen bir bağırıyor onlara, bir baş kaldırıyor...

II. KADIN — **(YAKASINI AÇAR, GÖĞSÜNE TÜKÜRÜR)** Evlerden ırak!.

III. KADIN — İşitiyorum: «Siz nesiniz?» diyor hep. «Ne işe yararsınız siz?» Böyle diyor. «Sizi bir çuvala doldurmalı, Ağzını bağlayıp denize atmalı!.»

II. KADIN — Katil gibi bir şey bu!.

III. KADIN — **(SESİNİ DAHA ALÇALTIR)** Annesi gizledi ama, bu çocuk.. Diyeceğim, bulaşmadığı yer yokmuş bu çocuğun..

II. KADIN — **(KENDİ SESİNDEN ÜRKEREK, FISILTIYLA)** Esrar içiyordur belki..

III. KADIN — Olabilir. Çünkü... Biliyor musun, köşe başlarında durup, efendime söyliyeyim, böyle böyle el kadar kâğıtlar dağıtıyormuş herkese. Düşün! Bir dilenci gibi durup..

(I. KADIN ÇAY TEPSİSİYLE GERİ GELİR)

II. KADIN — **(ALÇAK SESLE, AĞLAMAKLI)** Duydun mu bunu? Komşusunun oğlu öz anasıyla babasını çuvala doldurup denize atacakmış!

I. KADIN — **(TEPSİYİ UZATIRKEN)** Denize mi? **(AKSIRIR)** Boğulurlar denizde!. **(AKSIRIR)** Çayınız...

II. KADIN — Boğulsunlar diye.

I. KADIN — **(TEPSİYİ BIRAKIR, DİKEN ÜSTÜNDE OTURUR)**

Kimileri de hocalarına başkaldırıyor. Bizimki anlatıyordu.. Geçende biri, sınıfını geçir-

medi diye hocasının bahçesine bomba atmış..

III. KADIN — Bomba değilmiş o! Bizimki söyledi. Dinamitmiş!

I. KADIN Dinamitse daha kötü. Bombadan kötüdür o..

II. KADIN — İyi ki öğretmen, hoca falan değil bizimki...

III. KADIN — Bizimki sessizdir zaten. Etliye sütlüye karışmaz. Kimseye kaşının altında gözün var demez. Dairesinden evine, evinden dairesine...

I. KADIN — Kimin ne neyine gerek canım?

II. KADIN — Her kes her şeye burnunu sokar oldu.

III. KADIN — Bulaşmayacaksın. Bulaştın mı kötü.

II. KADIN — Kendi halimizdeyiz biz.

I. KADIN — Bize dokunmasınlar da ne yaparlarsa yapsınlar. **(BİR AN)** Çayınız soğuyor.

II. KADIN — Şişimi boşaltıvereyim de..

(YİNE GERGİN BİR SESSİZLİK. YALNIZ ÇAYLARINI KARIŞTIRIRLAR. BİR SÜRE, SONRA)

III. KADİN — Sorması ayıp, şeker koymuş muydun? Görmedim de..

I. KADIN — Ben iki tane koydumdu.. Buyur koy, istediğin kadar.

III. KADIN — Teşekkür ederim.

(BİR AN SESSİZLİK)

II. KADIN — Demek oğlan kağıt da dağıtıyormuş?

I. KADIN — Hele o kağıt dağıtanlar!. **(AKSIRIR)** Aç mısın, açık mısın desene?

III. KADIN — Söylemesi ayıp, «Köstebekler!» diye bağırıyor annesine babasına...

II. KADIN — Aman sen bu oğlana dikkatli ol. Bakarsın kapının altından bir şey serüverir. Bir kağıt falan.. Nara yanarsınız..

III. KADIN — Eşik taktırdık sokak kapısına. Kimse bir şey atamaz.

I. KADIN — **(KENDİ KAPI ALTLARINA BİR GÖZ ATAR)** Soğuk da girmez içeri.

II. KADIN — Aslında çift kilit koydurmalıyız hepimiz de..

I. KADIN — **(İÇ RAHATLIĞI İLE)** Bizimki zaten çift kilit.

(BU ARADA KANARYA SUSMUŞTUR. KADINLAR YİNE BİR SÜRE YALNIZ ÇAYLARINI KARIŞTIRIRLAR)

III. KADIN — Kanarya sustu. Neden?

I. KADIN — **(KALKAR, KAFESİN YANINA GİDER)** Kötü şeylerden sözettik de ondan. Kötü şeylerden sözedildiğini hemen anlar. Pısar kalır bir köşede.

II. KADIN — **(KAFESE BAKAR, İÇ ÇEKER)** Ne duygulu hayvan!.

III. KADIN — Şimdi artık insanlarda bile yok bu hassasiyet..

II. KADIN — **(ÇAYINI BİR DİKİŞTE İÇER)** Baksana fakir, fukarayı üstümüze yürüteceklermiş!

İKİSİ — Neee?

II. KADIN — **(I. CİYE)** Meselâ bu evin bir odasında siz oturacakmışsınız, burası ile öteki odalarında onlar...

I. KADIN — **(SİNİRLİ SİNİRLİ YERDEN BİR TOZ PARÇASINI ALIP BİR KÜL TABLASINA KOYARKEN)**

Ne istiyorlarmış bizden? **(AKSIRIR)** Biz ne yaptık onlara? Allah her kesin gönlüne göre verir.

II. KADIN — Gönlü temiz olana tabii..

I. KADIN — Bizim kimsenin malında gözümüz yok.

III. KADIN — Söylemesi ayıp, bizim de öyle..

II. KADIN — Ben duyduğumu söylüyorum. Yoksa korkumdan değil. Neden korkacakmışım?

I. KADIN — **(PENCERE KIYISININ TOZUNU ÜFLER)** Bizim eve yerleşirlerse **(AKSIRIR)** sizin eve de yerleşirler...

II. KADIN — Biz zengin değiliz o kadar ki.. Bir katımız, bir arsamız, bir de...

I. KADIN — **(KESER)** Biz zengin miyiz? Hem bu ev bize bizimkinin babasından kaldı. Çalmadı, çırpmadı..

(ÜSTÜSTE AKSIRIR)

III. KADIN — Biz memuruz. Gelen de belli, giden de belli...

II. KADIN — **(BİR SANDALYENİN ARKALIĞINA GEÇİRİLMİŞ OLAN YARIM KÜRKE BAKARAK)** Senin de kürkün var.

I. KADIN — Bizim kürkümüz yok ki!

II. KADIN — Onlar en çok kürke kızıyorlarmış. «Evlerinden önce kürklerini alacağız» diyorlarmış.

III. KADIN — **(HIZLA KALKAR. KÜRKÜN YANINDA ACELE BİR TUR ATIP DÖNERKEN)** Ne yapacaklarmış benim kürkümü? Her şey her kesin üstüne uymaz. **(OTURUR)** Bize çalışmaya gelen kadın mesela, söylemesi ayıp, deve gibi. Kürküm ona hem dar gelir, hem kısa gelir. **(KIRITIR)** Hem de yakışmaz.

I. KADIN — Bizim eve yerleştiler diyelim. Ne elektrik ocağını kullanmasını bilir onlar, ne otomatı. Banyoya da giremezler. Ömürlerinde banyo görmemişlerdir ki zavallılar. Banyoda nasıl yıkanılır, bilmezler...

II. KADIN — **(İĞRENTİYLE)** Yemekte aynı masaya da otururlarsa hele...

I. KADIN — Oturmazlar! Sandalyede oturmayı bilmezler...

(KISA BİR SESSİZLİK. KURABİYELERİNİ **YERLER. BU GERGİN SESSİZLİKTEN SONRA)**

I. KADIN — Kayınbiraderimin un fabrikasından bir adamın karısı hastalanmış. Zavallının biri. Pis mi pis ikisi de. Almış getirmiş buraya, doktora. Sevaptır, dedim: İki gün şu yandaki hizmetçi odasında zor tuttum. Yadırgadılar, sıkıldılar, utandılar.. Hem nasıl..

III. KADIN — Öyle.. Öyle.. Herkese alıştığı.. Her kes kendi yerinde rahat.

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** Kuşu altın kafese koymuşlar da, ille vatanım demiş.

I. KADIN — O söz adi kuşlar için. Kanarya için değil!. **(AKSIRIR)** Sinirlendim de şimdi, ondan.. **(ÜSTÜSE AKSIRIR)** Kanarya soylu bir kuştur. Kanaryamı vermem!

II. KADIN — **(KAFESE BAKAR)** Ötmüyor ama.. Neden ötmüyor hala?.

III. KADIN — Dişisini özlerse öter. Dişisini özlemezse ötmez..

I. KADIN — Radyoyu açayım da bakın. Müzik başlar. O da şakır hemen...

(GİDER - HER ŞEYİ İLE GÖSTERMELİK OLDUĞU BELLİ BİR SETTE RADYONUN DÜĞMESİNİ ÇEVİRİR. HAFİF BİR MÜZİK. MÜZİK SÜRER. I. KADIN GERİ GELİR. GELİRKEN BİR HALININ SAÇAĞINI DÜZELTMEYİ DE İHMAL ETMEZ. BURADA ODANIN YENİDEN HUZURA DÖNME ÇABASI SEZİLECEK.)

Radyomuz, televizyonumuz, salon takımlarımız, yemek odası takımlarımız.. Bu ev bize bile dar geliyor zaten..

II. KADIN — Bizim ev de eşya dolu. Sonra çiçek saksılarımız.. Evin içinde zor dönüyoruz biz..

III. KADIN — **(KÜRKÜNE BAKAR)** Hem biz o kürkü alıncaya kadaar!.

I. KADIN — Kristal kompostu takımım.. Anamdan kaldı o bana..

II. KADIN — Benim de gümüş kupalarım..

III. KADIN — Benim de acem halılarım... Babam ölürken demiş ki, söylemesi ayıp, «kızım evlenirken bu bir çift halı onundur» demiş.

I. KADIN — Onların da analarından kalsaydı, ne yapalım..

II. KADIN — Onların da babaları baba olsaydı, onların da...

I. KADIN — Gözü kalanın gözü çıksın!

(KANARYA YENİDEN ÖTMEYE BAŞLAR. MÜZİĞE KARIŞIR) Nasıl? Ötüyor işte. Akşam oldu mu, kaparız kapımızı penceremizi. Çocuklar bir yanda, kanaryamız bir yanda ötüşür dururlar.

III. KADIN — **(BONCUKLARI DİZERKEN)** Bizimki gazete okuyor. Her şeylerden haberi oluyor.

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** Yine aya gidiyorlarmış, doğru mu?

I. KADIN — **(ÖNLERİNDEKİ MASANIN ÜSTÜNÜ DÜZELTİR.)**

Ben ilk gittiklerinde de inanmadım ya...

II. KADIN — Gitmişler.. Gitmişler... Aydan seslerini duymadın mıydı?

I. KADIN — Biz o zaman tatildeydik. Deniz kıyısında...

III. KADIN — Biz ağustosta gittik. Ne olur, ne olmaz, adamlar, söylemesi ayıp, ayı başımıza yıkarlar da, evimiz barkımızdan uzak, gurbette gömülür kalırız diye çekindik.

II. KADIN — Biz o örümcekten çok korktuk. Azman bir şeymiş. Evimizi, çok şükür, bol

bol yiyecekle doldurduk. Konserveler, iki çuval pirinç, üç teneke yağ falan..

I. KADIN — İyi ki aklıma getirdin! **(AKSIRIR. ORTADAKİ ŞEKER KABINA BAKAR)** Şeker! Evde üç kutu şekerden başka yok. Bir felaket olsa, çocuklar çayı dünyada şekersiz içmezler... **(AKSIRIR)** Aş da eriyorum bir yandan..

III. KADIN — Ortalık da çok karışık. Çok...

II. KADIN — Bütün elibselerimi güve yemiş.

III. KADIN — Onlar böyle aya gide gele güveler de arttı.

I. KADIN — Ay çok soğukmuş, diyorlar.

III. KADIN — Çok soğuksa, adamlar burdan oraya gidince güveler hemen anlamışlardır buranın sıcak olduğunu...

I. KADIN — Ayın soğuk olduğu renginden belli bir kez.

II. KADIN — Hele mavi yünlüm!. Lime lime olmuş..

I. KADIN — Bir biri gidiyor, bir biri. Bari şu pisler rahat dursalar..

III. KADIN — Onlar rahat durur mu, ah onlaaar!.. **(KIKIRDAR)** Dertleri günleri, söylemesi ayıp, oranın da terbiyesini bozmak! **(DAHA BİR İÇİ GIDIKLANMIŞ GİBİ)** Her kadın her istediği erkekle şeydecek... Ah, onlar, ah..

II. KADIN — Aman bize dokunmasınlar da.. Ben her erkekle şeydemem.. **(İÇ ÇEKER)**

Durup dururken baksanıza bütün elbiselerim.. **(MÜZİK BİRDEN DURUR. ÇOK KISA BİR SÜRE SONRA)**

SPİKER — **(ERKEK SESİ)** Hafif müzik dinlediniz. Şimdi kısa haberler..

III. KADIN — Bu çocuğun sesine bayılıyorum.

SPİKER — Gençler arasında çıkan yeni bir çatışmada bir öğrenci öldü. İkisi yaralandı..

I. KADIN — **(AKSIRIR)** Çatışmayıversinler!.

III. KADIN — Suss. Susun. Dinleyelim..

SPİKER — ...ya el konulmuştur. Soruşturma için gözaltına alınanların sayısı yirmi ikidir. **(BİR AN)** Bu gün, yabancı uyruklu oldukları tesbit edilen ve memleketimizde turist olarak bulunan bazı kimseler bir bankayla bir dükkanı soymuşlardır. Soyguncular kaçmıştır...

ÜÇÜ BİRDEN — Aaa!.. Eeee? Uuuu!..

SPİKER — Alman bilgilere göre azgın eşkiyaların bazı evlere girip oralarda gizlendikleri sanılmaktadır. İçişleri Bakanlığı kentin polis kordonu altına alındığını bildirmiştir.

II. KADIN — Başımıza gelenleeer!..

I. KADIN — **(ÜSTÜSTE AKSIRARAK RADYOYA BAKAR)** Şom ağızlı!

SPİKER — Yine İçişleri Bakanlığının bir tebliğine göre vatandaşlara, yolda giderken başlarına kiremit düşüp ölmeleri tehlikesine binaen binaların saçak altlarında yürümeleri

yasak edilmiştir.

I. KADIN — Doğru. Kiremit ya?

III. KADIN — Birisi söylemese aklımıza gelmeyecek..

SPİKER — Kamboçyaya yeniden asker çıkarılıyor. **(BİR AN)** Son çarpışmalarda yüz kırk dokuz Vietkong öldürüldü..

(SPİKERİN SESİ FONA GEÇERKEN)

III. KADIN — Kapı çalınırsa sakın açmayın. İyi ki evde değilim şimdi.. Bizimki gelene kadar korkudan ölürdüm yoksa..

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** Koskoca bankayı soyan, dükkanı soyan evi de soyar. Gümüşlerim hep açıkta..

I. KADIN — Elin kamboşunu anlatacağına bankadan ne kadar soymuşlar, ne soymuşlar, onu söylese ya.. Kimin ne parasını...

II. KADIN — Biz bankaya koymuyoruz. Paramızla ya gümüş alıyoruz, ya altın..

(NOT: BURADA - FONDA SEYİRCİYE PAKİSTAN SEL BASKINI, KENDİNİ YAKAN GENÇ, AÇLIK GREVİNDEKİ PAPAZ VB. GÖSTERİLEBİLİR)

III. KADIN — **(YERİNDEN FIRLAR, RADYOYA GİDER)** Kapatalım şunu. Sesi batsın!

I. KADIN — **(ÖTEKİNİN RADYOYA EL SÜRMESİNE İZİN VERMEZ. III. KADIN'I** ÖNLEYEREK RADYOYU KENDİSİ KAPATIR. **MÖBLENİN TOZUNU ÜFLERKEN)** Biz arsa aldık.

(PATLAYAN BİR BOMBA GÖRÜNTÜSÜ VERİLEBİLİR)

III. KADIN — Bizim arsamız yok.

II. KADIN — Senin kürkün var.

III. KADIN — Soyguncular.. Ya biz yokken?..

I. KADIN — **(KESER)** Aman bizim buraya gelmesinler de..

(SAĞDAKİ ARA KAPIYI KAPATIR)

III. KADIN — Sizin kapı çift kilit. Giremezler. Bizim kapı çift kilit değil.

II. KADIN — **(ACELE ACELE YÜNÜNÜ ÖRER)** İyi ki kızım yatılı okulda. Aklım büsbütün evde kalacaktı..

I. KADIN — **(GELİR. YERİNE OTURURKEN)** Yatılı okul ahlakı bozuyormuş, diyorlar.

II. KADIN — Köklü aile çocuklarının ahlakı bozulmaz. O köksüz aile çocukları için...

(III. KADIN YERİNE OTURUR. ACELE ACELE BONCUK DİZER. ÇOK KISA BİR AN GERGİN SESSİZLİK.)

I. KADIN — **(BİRDEN BİR ŞEY ANSIMIŞ GİBİ YERİNDEN KALKAR.)** Çocuklarıma bir bakayım. Ne yapıyorlar içerde.. **(SOL KAPIYA YÖNELİRKEN, ALÇAK SESLE)** Soyguncuları duymasınlar. Korkaklar.. Kötü şeyleri hiç duyurmam onlara.

(SOLDAKİ KAPIYI AÇAR - ÇIKAR. YARI KARANLIK KORİDORU GEÇİP, ÜRKEK BİR ŞEKİLEDE YANDAKİ ODANIN KARANLIĞINDA KAYBOLDUĞU GÖRÜLÜR.)

II. KADIN — **(AĞLAR)** Nasıl laf attı, gördün mü?

III. KADIN — **(BU KEZ ZORLA GÜLER)** Görgüsüzlüğüne ver.

II. KADIN — **(AĞLAR)** Gücüme gitti...

III. KADIN — **(AYNI)** Üzüldüğünü gösterme. Üzüldüğünü görürse sevinir.

II. KADIN — **(İÇİNİ ÇEKER)** Hemen arsa aldıklarını sıkıştırdı araya duydun mu?

III. KADIN — Öğünmek gibi olmasın, biz ne arsalar gördük..

II. KADIN — Neler, neler...

III. KADIN — Onun asıl benim kürkümde gözü var, söylemesi ayıp.

(SAĞDAN SOKAK KAPISI ZİLİNİN BİR KEZ ÇOK KISA - ÇALINDIĞI DUYULUR)

II. KADIN — **(YERİNDEN SIÇRAR)** Kapı! **(ALÇAK SESLE)** Kapı çalınıyor..

III. KADIN — **(ALÇAK SESLE)** Biz açmayalım.. Ne olur, ne olmaz.

II. KADIN — **(GERİ YERLEŞİR)** Kendisi açsın. Ev onun evi.

III. KADIN — Soyguncular, söylemesi ayıp, bize saldırırlar da sonra...

II. KADIN — Kendi evimizde olsak neyse. Kendi evimiz deriz, başımıza geleni çekeriz.

III. KADIN — **(İYİCE YERLEŞİR)** Ama burası onların evi.

(YENİDEN BÜTÜN CİDDİYETLERİ İLE ELİŞLERİNE DÖNERLER. AMA TEDİRGİN-

DİRLER. BİR AN. GERGİNLİK. KAPI ZİLİNİN BİR KEZ DAHA ÇALINLIĞI DUYULUR.)

III. KADIN — Mutlak soyguncular bunlar.. O azgın eşkiyalar!. **(SOL KAPIYA BAKAR)** Kendisi gidip saklandı...

II. KADIN — **(TİTREYE - ÇEKİNE USULCA YERİNDEN KALKARAK)** Şey.. Ben ellerimi yıkamak istiyorum.. Ellerim terledi de.. Şişler kayıyor da.. yıkamak istiyorum da... **(ACELE)** Banyoya gideceğim!

(ELİNDEN BIRAKMADIĞI YÜNÜ BİR ÇAY BARDAĞINA TAKILIR. BARDAK KIRILIR.) Bardağı kırdın!

III. KADIN — Aaa.. Sen yününü taktın, ben dokunmadım..

II. KADIN — Sen ardımdan fırlayınca eteğin değdi. Gördüm..

(İKİSİ DE AYAKTA, NERDEYSE İKİ DÜŞMAN GİBİ DURURLAR)

III. KADIN — Kırdımsa canım sağolsun! Kristal değil, bir şey değil.

II. KADIN — Ben olsam aldırmam ama.. **(BİR AN. İKİSİ DE DEPARA HAZIR DURURLAR)** Banyoya gideceğim.

(II. KADIN SOL KAPIYA YÖNELİR)

III. KADIN — **(ÖNÜNÜ KESER)** Ben gideceğim. Benim şeyim geldi. Beklemez. Çay içince, söylemesi ayıp, şeyim gelir benim..

(I. KADIN GELİR. ONLARI KORİDOR KAPISI ÖNÜNDE GÖRÜR)

I. KADIN — **(KONUK ODASINA BAKAR)**

Bir gürültü duydum... Siz nereye?

II. KADIN — Kapı çalınıyor durmadan!. **(III. NÜN ÖNÜNE GEÇER)**

I. KADIN — Kapı sandımdı, ama inanmadımdı.. **(III.ye)** Kapı mıydı gerçekten?

III. KADIN — **(BAŞINI SALLAR)** Belki de o, hani evlerde gizlenen azgınlar..

I. KADIN — **(ÖTEKİLERİ ODAYA GERİ İTEREK)** Açmam. Hayır. Evin erkeği yok ki. Açmıyacağım.

(KIRILAN BARDAĞI GÖRÜR) Çay bardağı kırılmış.

(AKSIRIR)

III. KADIN — **(TERS TERS II.ye BAKAR)** Örtü de kirlendi, bir şey değil..

I. KADIN — Takım bozuldu. **(KIRIKLARI TOPLAR)**

II. KADIN — **(AĞLAR)** Takım bozulduysa çok üzülürüm. **(ASLINDA AĞLAMASI KORKU VE SİNİRDENDİR.)** İnan, benim takımım bozulmuş kadar üzülürüm..

(BU ARADA III.ü USULCA SOL KAPIDAN SIVIŞIR. KORİDORDA BİR BAŞKA KAPI ARDINDA KAYBOLUR)

Ellerimi yıkayacaktım da.. **(ÖTEKİNİN GİTTİĞİNİ ANLAR)** Hep kendini düşünür bu da. Bir de kibarlık taslıyor. İlk önce ben söylemiştim banyoya gideceğimi. Önüme geçti..

I. KADIN — **(MASANIN ÜSTÜNÜ TEMİZLEYEREK)** Bardağa üzülmedi bile! Kendi takımı olsa...

(KAPI ZİLİ BU KEZ BİRAZ DAHA UZUN ÇALINIR)

II. KADIN — Açmayacaksın ha? Açma. Açma. Bunlar mutlak ya soyguncuların hepsi, ya biri-ikisi...

I. KADIN — Tabancaları da var mıymış?

II. KADIN — **(AĞLAYARAK RADYOYA BAKAR)** Var mıymış? **(HIÇKIRIR)** Biz nasıl gideceğiz evlerimize peki? Keşke hiç çıkmasaydım bu gün evceğizimden..

I. KADIN — **(AKSIRIĞINI TUTARAK SOL KAPIYA BAKAR)** Üçümüz bir arada dursak daha iyi olur.

II. KADIN — **(SOL KAPIYA BAKARAK)** Banyoya kapanacak zamandı sanki!.

(KANARYA BİRDEN COŞKUNCA ÖTMEYE BAŞLAR)

Ayy!. Ötmese şimdi..

I. KADIN — Öttürebilirim ama, susturamam ki. **(BİRDEN BİR ŞEY ANSIR)** Tahvillerimizi nereye saklasam?

II. KADIN — **(KISKANÇLIK)** Tahvilleriniz mi var?

I. KADIN — Kara gün için. **(ACELE SOL KAPIYA YÖNELİR)** Zaten bir onları, bir de elmas yüzüğümü nereye saklayacağımı hiç bilemem..

II. KADIN — **(DEHŞETLE)** Nereye gidiyorsun? **(ATILIR)** Ben burada yalnız duramam!

I. KADIN — Sen de gel peki. Ama yatako-

dasının kapısında dur.

II. KADIN — Neden kapısında durayım?

I. KADIN — Yatak odasına kimseyi sokmam. Bizim ailede adet değildir.

II. KADIN — **(BİRDEN GERİ DÖNER)** Çantamı alayım.. **(ÇANTASINI KAPAR, I. CİNİN YANINA GELİR)** Kapıda dururum, olsun.

I. KADIN — **(SALONA DÖNER)** Vazgeçtim. Burda dursak daha iyi..

III. KADIN — **(KORİDORA ÇIKAR. SOL KAPIDAN GİRER)** Ay, çok korktum.

II. KADIN — Çıktın mı?

III. KADIN — Çıktım, ama içerde çok korktum.. Orda, tek başıma öyle.. şeyimi yapamadım, söylemesi ayıp.

I. KADIN — Korkunca ben de yapamam.

II. KADIN — Benimki de şıp diye kesilir.

(TAM BU SIRADA DIŞARDAN BÜYÜK BİR PATLAMA DUYULUR. - SAHNE KARARIR - TEDİRGİN EDİCİ BİR MÜZİK. BU MÜZİK YAVAŞ YAVAŞ MIZMIZ, TEKDÜZEN BİR TONA GEÇER. BİR SÜRE SÜRÜKLENİR. YAVAŞ YAVAŞ SÖNERKEN SAHNE YENİDEN AYDINLANIR.)

II. KADIN — **(ÇANTASI SIMSIKI BAĞRINDA, MASANIN YANINA ÇÖKMÜŞ VE HIÇKIRIK TUTMUŞTUR)** Ne? Ne? Neydi bu?..

I. KADIN — **(ODANIN ORTA YERİNDE TİTREYEREK DURMAKTADIR)**

Kapımız sağlam bizim.. Kapımız sağlam.. Çok sağlam bizim kapımız.. Sağlam.. **(ÜSTÜSTE AKSIRIR)**

III. KADIN — **(KÜRKÜNÜ KUCAKLAMIŞ, BİR İSKEMLENİN ÜSTÜNE ÇIKMIŞTIR)** Evet.. Evet tabii. Bir şey patladı patlamasına.. Bir şey patladı evet.. Ama.. Şey olmuyor.. Kapı çalınmıyor artık.. Farkında mısınız?. Bir süredir çalınmıyor.. Sorması ayıp, çalınıyor mu? Bana kalırsa, söylemesi ayıp...

II. KADIN — Çalınmıyor mu?. Ya.. Ya soyguncular bizim eve gittilerse bu ara? Ev boşken.. Ev boşken bizim eve girerlerse ya?.

III. KADIN — Şimdi koşup gitsek bir türlü, gitmesek bir türlü..

I. KADIN — Dışarda neler oluyor, bilmiyoruz ki.. Bu durumda gidemezsiniz.. Gidemezsiniz, hayır.

II. KADIN — Bizimki akıl etse.. Etse de gelip alsa **beni.**

III. KADIN — **(KÜRKÜ BIRAKMADAN EL ÇANTASINI ALMAYA KOŞAR)** Ne patladı dersiniz?

I. KADIN — Burda patlamadı ya.. Çok şükür burda patlamadı.

(BİR GÜMÜŞÜN YERİNİ DÜZELTİR)

II. KADIN — Kapıyı çalanlar.. Gerçekten gittiler mi acaba?

III. KADIN — **(I. CİYE)** Pencereden bir bakıversen?.

I. KADIN — Bakamam! Nasıl bakarım? Evde olduğumu anlarlarsa bir de...

III. KADIN — Işık yanıyor zaten. Anladılarsa nasıl olsa anlamışlardır.

I. KADIN — Ses vermedik ki. Işığı yanık bıraktığımı sanmıştır. Yani.. sanmışlardır.. Biz bir yere çıkarken bu ışıklardan birini hep yanık bırakırız. Hırsız - huysuz evi boş sanıp da girmesin diye.. **(BİR AN)** İyi ama, o zaman ses vermek gerekirdi!

II. KADIN — **(AĞLAYARAK III. ye SOKULUR)** Belki de başka bir yerden girmek isteyecekler şimdi.. Evi boş sanıp...

I. KADIN — **(BİRDEN, ÖFKELİ)** Ne istiyorlar bizden canım? Ne kötülüğümüzü gördüler? Daha ne evler var. Oralara gitsinler.. Gizlenmekse istedikleri, o kadar etliye sütlüye karışanlar var; onların evinde gizlensinler. Biz karışıyor muyuz etliye - sütlüye?

II. KADIN — Biz de karışmayız hiç bir şeylere..

III. KADIN — Her kes, «şöyle olmalıymış, böyle olmalıymış.. Şu yanlışmış, bu yanlışmış» der durur. Dinlemeyiz bile.

II. KADIN — İnsanlar birbirini yiyormuş! Yemesinler! Biz mi «Yiyin birbirinizi» diyoruz?

I. KADIN — Her kes evinin kapısını örterek çorbasını içip, etini, tatlısını yiyeceği yerde... Terbiyeli terbiyeli çocuklar yetiştireceği yerde...

III. KADIN — Kanbuşta olanlardan bize ne?

II. KADIN — Azgın gavur eşkiyalarından bize ne? Biz mi?

I. KADIN — Fakir - fukaradan bize ne- Bize ne kanboşlu sarı maymunlardan? Yüz kırk altısı öldürülmüş.. Bize ne? Biz mi? **(AYNI ANDA SOLDAN BİR ÇOCUK ÇIĞLIĞI DUYULUR)**

Çocuklarım!

(SOLDAKİ KAPIYA ATILIR. ÖBÜR İKİSİ DE PEŞİNDEN)

Yavrularım!. Ah, çocuklarım!.

(ÜÇÜ DE KORİDORDA KOŞARKEN SAHNE KARARIR. MÜZİK YİNE TEDİRGİN EDİCİ BİR TONDA GİRER. MAKİNALI TÜFEK SESLERİ DUYULUR.

BİR SLAYD: BİR TARLADA ÇIRILÇIPLAK KURŞUNA DİZİLMİŞ ÇOCUKLAR. SOLDAN KÜÇÜK ÇOCUK ÇIĞLIKLARI. HEMEN ARDINDAN ÇOK KESİN BİR SESSİZLİK. KESİN SESSİZLİK ARDINDAN KANARYANIN TATLI TATLI ÖTÜŞÜYLE SAHNE AYDINLANIR.

ÜÇ KADIN OYUNUN BAŞINDAKİ YERLERİNDE, HİÇ BİR ŞEY OLMAMIŞ GİBİ OTURMAKTA, ELİŞLERİNİ YAPMAKTADIRLAR. TEK AYRIM, ÜSTLERİNDE, ARTIK ÇOK UZAKLAŞMIŞ BİR UFAK TEDİRGİNLİK.)

III. KADIN — **(KIKIRDAR)** İyi ki çocuğum yook.. Oh, iyi ki çocuğum yok.

II. KADIN — **(DERİN BİR NEFES ALIR)** Yüreğim ağzıma geldiydi..

I. KADIN — **(GÜLER)** «Azrail gördük» diyor büyüğu. Azrailin evimizde işi ne? Ma-

sal okuyorlardı.. Besbelli masal okurken masal okurken... Çocuk aklı işte.

II. KADIN — Gerçekten gördüler belki de?

I. KADIN — **(YERDEN BİR İPLİK ALIR, TOPAR EDER, TABLAYA ATAR)** Görmezler.. Görmezler.. Ölüm nedir bilmez onlar.. **(HAFİFÇE AKSIRIR)** Ölümün adını bile duyurmadım ben çocuklarıma. **(İÇ ÇEKER)** Karınlarını doyurdum, yatırdım. Mışıl mışıl uyudular bile. Gördünüz.

III. KADIN — **(FIKIRDAR)** Ayol burda durmadan bir şeyler oluyor...

I. KADIN — **(SİNİRLENİR)** Burada hiç bir şey olamaz, içerde. Dışarda oluyorsa oluyordur. Bazan yağmur yağar da sel gibi, pencerelerden içeri bir damla su giremez. Her yeri iyice tıkadık biz. Pencereler sağlam, kapılar sağlam.. Duvarlar hele.. Bu ev bizimkinin babasından kaldı. Şimdikiler gibi öyle üç santim uyduruk duvar değil bizim duvarlar...

II. KADIN — Biz pencerelere demir koydurduk geçende.

III. KADIN — Ama bizimki diyor ki; düşman gelse, hani o zehirli bombayı atsa, o bomba duvar falan dinlemezmiş, diyor. Patladı mı kokusu bir yayılıyormuş.. Duvar demirden olsa yine sızıyormuş. Şöyle toplu iğne başı kadar sızsa bir ev halkını öldürüyormuş.. Düşman bombası bul.

I. KADIN — Onu düşmanı olanlar düşünsün. Bizim memleketin düşmanı yok ki.

II. KADIN — Eskiden varmış bir tane. Ama şimdi bize uzanamaz artık. Dostlarımız bırakmaz onu. Dostlarımız bizi seviyor.

III. KADIN — Kimleri bizi sevrediğini söylüyormuş.

II. KADIN — Sevmez olur mu? Bizi sevmese geli gelip bizde oturur mu? Bizim orda bir çavuş var, bir de karısı var... Melek, melek...

I. KADIN — İyi insan yüzünden belli olur.

II. KADIN — Ben onlardan hiç korkmuyorum.

III. KADIN — Ben komşumun oğlundan daha çok korkuyorum. Bir kere bıyıkları kara. Elleri de büyük büyük.

II. KADIN — O söylediğim çavuş sarışın.

III. KADIN — Ben sarışın erkekleri severim. **(KIKIRDAR)** Daha yumuşak başlı oluyorlar.

I. KADIN — Benimki sert görünüz ama, yumuşak başlıdır. Şunu alalım, desem alır. Bunu almayalım desem, almaz.

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** Benimki yatakta hoyrattır. Yoksa, başka zaman çok uysal...

III. KADIN — Ona bakma sen. Yatakta hepsi hoyrattır. **(FIKIRDAR. I. CİYE)** Seninki nasıldır?

I. KADIN — Benimki mi? **(AKSIRIK)** Benimki ne kadar kavgalı olsak, ne kadar küs olsak hiç aldırmaz...

III. KADIN — **(KIKIRDAR)** Ben biraz naza sürerim.

II. KADIN — Bazı erkekler naza sürmekten hoşlanmazlarmış. Öfkeleniverirlermiş...

III. KADIN — Benim bir ahbabımın bir ahbabı var, gözü hep başka erkeklerde, söylemesi ayıp.

I. KADIN — Biz kocalarımızdan memnunuz çok şükür. **(ÜSTÜSE AKSIRIR)**

III. KADIN — Memnun olmasak demin kapıyı açardık. Alırdık gelenleri içeri.

I. KADIN — Ama o gelenlerin kimin nesi olduklarını bilmiyoruz ki.

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** Bazı kadınlar kimin nesi olduğunu bilmeseler de alırlarmış...

I. KADIN — Gümüşlerini, kristallerini, çocuklarını, tahvillerini çaldırırlarsa görürler günlerini..

II. KADIN — Namuslarını sonra..

III. KADIN — Kaç kişiydiler acaba? Bir erkek mi, üç erkek mi?

(ÇOK KISA BİR SÜRE SESSİZ DURUR, DÜŞÜNCELERE DALARLAR)

II. KADIN — Yine de bir baksak mı pencereden?

I. KADIN — Bakmasak daha iyi.

III. KADIN — **(SAÇINI DÜZELTİR)** Baksak daha iyi.

(AMA KIMILDAMAZLAR. ELİŞLERİNİ YAPARLARKEN DIŞARDAN, ÖNCE ÇOK U-

ZAKTAN DUYULAN, SONRA YAVAŞ YAVAŞ BÜYÜYEN VE BU SAHNENİN SONUNA DOĞRU BÜYÜK BİR UĞULTU HALİNİ ALACAK OLAN AYAK SESLERİ DUYULUR. BU BİR BÜYÜK PATLAYIŞIN YAKLAŞIŞI GİBİDİR)

II. KADIN — **(KULAK KABARTIR)** Bir şey duyuyor musunuz?

III. KADIN — **(KULAK KABARTIR)** Bilmem...

I. KADIN — **(KULAK KABARTIR)** Duymuyoruz... Duymuyoruz... **(II.YE)** Sen bir şey duyuyor musun?

II. KADIN — **(AYNI)** Bilmem...

I. KADIN — **(AYNI)** Neyin gürültüsü bu?

III. KADIN — Bomba mı, soygun mu?

II. KADIN — Yürüyüş mü?

I. KADIN — Resmigeçit mi?

II. KADIN — Koyun sürüsü belki?.

III. KADIN — Belki spor kulüpleri.. Sporcular...

II. KADIN — Kral gidiyor belki..

I. KADIN — Belki kral geliyor...

III. KADIN — Bahriyeliler...

II. KADIN — Baldırı çıplaklar...

(BİR AN ÜÇÜ ARASINDA YİNE TEDİRGİN SESSİZLİK. YALNIZ UĞULTU DUYULUR)

I. KADIN — Duyuyorsak eğer, kulaklarımızı tıkayalım.

III. KADIN — Tıkarsak duymayız. Duymayınca korkmayız.

(ÜÇÜ DE KULAKLARINI TIKARLAR)

I. KADIN — Kulağımı tıkayınca yünümü öremiyorum.

III. KADIN — Ben de boncuklarımı dizemiyorum.

I. KADIN — Çay takımlarımı kim toplayacak peki?

(KULAKLARINI AÇAR, İŞLERİNE DÖNERLER)

(UĞULTU DAHA ARTAR)

III. KADIN — Kürküm nerde? Kürkümü giymek istiyorum.

(GİDER. ACELE KÜRKÜNÜ ALIR. SIRTONA KOYAR. OTURUR)

Üşüyorum...

II. KADIN — **(ÇANTASINA SARILIR)** Çantam dizimde dursun..

I. KADIN — **(KALKAR. SOL KAPIYA YÖNELİR)** Tahvillerimizi kitleyeceğim!

(ÇIKAR. KORİDORDA KAYBOLUR. DIŞARDAN UĞULTU BİRAZ DAHA YAKLAŞIR)

II. KADIN — Benim her şeyim kilitli... **(Birden)** Tencerelerim!.. tencerelerimi kilitlemedimdi!..

III. KADIN — Yapışmaz tavam! Söylemesi ayıp, daha yeni almıştık..

I. KADIN — **(ELİNDE ŞANGIRTILI BİR DEMET ANAHTARLA GERİ GELİR)** Gürültüler çok arttı.. Çocuklarımı uyandıracaklar..

II. KADIN — **(AĞLAR)** Neden gelmiyor kocalarımız? Neden korumuyorlar bizi gürültü patırtıdan?

I. KADIN — Benimki de çok gecikti. Çok gecikti.. Gelse, onları sustururdu. «Gidin.. Gidin.. Kimseye zararı dokunmayan bizim gibi namuslu, sessiz insanların evinin oralarda gürültü etmeyin!» derdi.. «Huzur içinde yaşamak için biz...»

(KAPI ZİLİ YENİDEN VE DAHA SÜREKLİ ÇALINIR)

Tanrım! Yine kapı!.

III. KADIN — **(HAYKIRIR)** Yine açmayız!

I. KADIN — **(SESİNİ ALÇALTIR)** Yavaş konuşalım. Sesimizi duymasınlar...

II. KADIN — **(ALÇAK SESLE, III. YE)** Boncuk dizme. Ses oluyor..

I. KADIN — **(II. CİYE)** Yün örme. Şişler.. **(ÜSTÜSTE AKSIRIR)** Aksırma!. Sakın aksırma..

(BİR AN. DIŞARDAKİ SESLER DIŞINDA, ODADA KESİN SESSİZLİK. ÜÇ KADIN HAREKETSİZ DURURLAR. TAM BU SIRADA KAFESTEKİ KANARYA BİRDEN EN TİZ SESİYLE ÖTMEYE BAŞLAR.)

ÜÇÜ BİRDEN — **(KAFESE ATILIRLAR)** Susss!..

III. KADIN — Neden bu kadar çok ötüyor?

II. KADIN — **(ALÇAK SESLE)** Çıkaralım kafesinden.. Bir torbaya koyalım..

I. KADIN — Olmaz. Gürültü olur şimdi..

III. KADIN — Sessiz yaparız..

I. KADIN — Olmaz canım. Torbada ölür kuşum, hem.

(KANARYA ÇOK BAĞIRMAKTADIR)

Kafesi içeriki odaya alayım bari.. Çocukların yanına..

II. KADIN — **(AĞLAR)** Gürültü olur...

I. KADIN — Ayaklarımın ucuna basa basa giderim. Hem çocuklara da bir bakarım.

(KAFESİ YERİNDEN ALIR. AYAKLARININ UCUNA BASA BASA SOLDAN ÇIKAR, KARANLIKTA KAYBOLUR)

III. KADIN — Nerdeyse boğuverecektim kanaryasını!.

II. KADIN — Ne hakkı var ama bizi böyle kanaryasıyla...

(SÖZÜNÜ BİTİREMEZ. I. KADIN KORİDORUN ALACAKARANLIĞINDA ÇIĞLIK ÇIĞLIĞA GÖRÜNÜR.)

I. KADIN — Çocuklarım!

(GİRER)

Çocuklarım! Saten örtülerim! Guguklu saatim!.

(KAPI ZİLİ UZUN UZUN ÇALINIR)

II. KADIN — Duydular!.

III. KADIN — Ne yapacağız şimdi? **(AĞLAŞIRLAR)**

II. KADIN — Dışarı çıksak olmaz..

III. KADIN — İçeri gitsek hiç olmaz..

I. KADIN — **(ÖTEKİLERİ ÇEKİŞTİRİR)** Saten örtülerim, diyorum size!. Guguklu saatim!. Çocuklarım!.

(İLK KEZ AĞLAR)

III. KADIN — Suss. Sus. Duymuyor musun? Kapı...

I. KADIN — Çocuklarım.. guguklu saatim..

III. KADIN — Ne olmuş? Çalmışlar mı?

II. KADIN — Gavur eşkiyalar mı?

I. KADIN — **(HIÇKIRIR)** Yok.. Hiç biri.. Yok..

III. KADIN — Nasıl yok?

II. KADIN — **(İNLER)** Nereye gitmişler peki?

I. KADIN — Bilir miyim? Kapılar, pencereler öyle sımsıkı kapalıyken...

III. KADIN — **(KÜRKÜNE SARINIR)** Gidemezler.. Nereye gideceklermiş?.

I. KADIN — İnanmazsanız gelin bakın..

III. KADIN — **(İSTEKSİZ)** İsteriz, fakat..

II. KADIN — İsteriz elbet.. İsteriz ama..

(KAPI ZİLİ DAHA SÜREKLİ ÇALINIR. SONRA İKİ KEZ YUMRUKLANIR)

III. KADIN — **(PATLAR)** Ne istiyorlar bizden? İyi ama ne istiyorlar bizden? **(BAĞIRIR)** Bizim evimiz değil burası..

İKİSİ — Suss..

II. KADIN — Kıracaklar kapıyı.

I. KADIN — **(SIZILDANIR)** Tokmağı pirinçtendi.. Daha yeni ceviz kaplama yaptırdık..

II. KADIN — Bir de dışarının gürültüsü.. Sağır olacağım nerdeyse.

I. KADIN — Çocuklarımı bulmayacak mıyız? Guguklu saatimi, saten örtülerimi?.

III. KADIN — Açık bir yer var mıydı?

I. KADIN — Yok. Hiç yok. Her yer tıkalı.

II. KADIN — Bazı aletler oluyormuş.. Her şeyi açıyormuş..

III. KADIN — Öyle olsa sokak kapısını çoktan açarlardı.

II. KADIN — İçeriki odaya giren buraya da girer..

III. KADIN — Ara kapıyı kilitlemeli..

I. KADIN — **(SIZILDANIRKEN YERDEN BİR ŞEY ALIR, TABLAYA ATAR)**

Şeylerimi aramıyacak mıyız? Önce şeylerimi arayalım.. Çocuklarımı.. Saten örtüle..

III. KADIN — **(KESER)** Dinleyin. Birbirmize sımsıkı sarılalım.. Birbirimizden ayrılmayalım.. Kocalarımız gelinceye değin.. Bizleri buluncaya değin.. Birbirimize sımsıkı sarılıp oturursak kimse bir şey yapamaz.

II. KADIN — Üçümüzü birden kapıdan çıkaramazlar. Kapıya sığmayız.

I. KADIN — **(AKSIRIR)** Şeylerimi arayalım.. **(AKSIRIR)**

III. KADIN — **(İYİCE SOĞUK)** Hep böyle gürültü edeceksen...

II. KADIN — Bize de olanlar olacak.. Bize de...

(I. KADIN AĞLAR)

III. KADIN — Eğer aksırmamaya söz verirsen..

I. KADIN — Veririm!. **(AKSIRIĞINI TUTAR)**

II. KADIN — O zaman çabucak bir bakıp döneriz.

III. KADIN — Çok çabuk ama.. Şöyle, acele, elele verip yatakların altına bir bakarız.

II. KADIN — Sadece yatakların altına..

I. KADIN — **(AKSIRIĞINI TUTARAK)** Olur.. Olur.. Ben de zaten bir oraya bakmamıştım.

III. KADIN — Hadi öyleyse.. Usul usul.. Usul usul yürüyelim.

(ÜÇÜ BİRBİRİNE TUTUNARAK USUL USUL SOLDAKİ KAPIYI YÜRÜRLERKEN II. KADIN BİR İSKEMLEYİ DEVİRİR.)

I. KADIN — Ne yaptın şimdi?

II. KADIN — Neden ayak altına koyuyorsun sen de bu sandalyeyi?

I. KADIN — Ama bu sandalye maun!. Yüzü de kadife!. Biz o sandalyeyi..

II. KADIN — **(KESER)** İyi.. İyi.. Bakacaksak çabuk olalım.

III. KADIN — Durun. Bir dakika..

I. KADIN — Ne oldu?

III. KADIN — Boncuklarım! Onları unuttum.. Benimle gelin.. Hadi, gelin..

(III KADN ONLARI GERİ SÜRÜKLEMEYE ÇALIŞIRKEN II. KADIN YANINDA TAŞIDIĞI EL ÇANTASINI VE YÜN TORBASINI BAĞRINA BASTIRIR. BU SIRADA KAPI ZİLİ YENİDEN ÇALINIR VE KAPI DAHA HIZLICA YUMRUKLANIR.)

II. KADIN — Ayy!

I. KADIN — **(III. CÜYE)** Gördün mü? Duydular işte!.

III. KADIN — Boncuklarımı da yanıma almak istiyorum. Ne olur ne olmaz.

II. KADIN — Ben kalkarken düşünüp aldım yünlerimi.. Sen neden almadın?

III. KADIN — **(YAKARIR)** İki adımcık.. İki adım atacağız şuraya.. **(I. KADIN ŞİDDETLE AKSIRIR)** Aksırma işte!. Aksırma..

II. KADIN — **(I. CİYE)** Böyle aksırıp gürültü edersen odaya girmeyiz.

(III. KADIN BONCUK TORBASINI TOPLARKEN)

I. KADIN — Aksırmam.. Aksırmam. Hadi artık..

(İKİSİ SOLA YÜRÜRLER)

III. KADIN — Durun.. Durun.. Boncuğumun biri yere düştü!

(EĞİLİR. TELAŞLA ARANIR. BULUR. TORBAYA KOYAR. ÖTEKİLERİN YANINA KOŞARKEN) Aldım işte.. Kayıp olsaydı daha mı iyiydi?

(SOLDAKİ KORİDOR KAPISINI USULCA AÇARLAR. KAPI BÜYÜK BİR GICIRTI YAPAR.)

II. KADIN — Ayyy...

III. KADIN — Üff..

I. KADIN — Kapıları yağlamalı. Geçen gün hepsini yağladım, bir bunu unutmuşum..

II. KADIN — Tutun beni..

III. KADIN — Beni bırakmayın..

I. KADIN — Yavaş olalım.. Yavaş olalım..

(USUL ADIMLARLA KORİDORA ÇIKTIKLARI SIRADA SAĞ YANIN SAHNE IŞIKLARI KARARIR.

KORİDORA BAĞLI ODANIN IŞIKLARI HAFİFÇE AYDINLANIR. ÜÇ KADIN İÇERİ GİRERLERKEN DIŞARDAN DUYULAN UĞULTU BİR AN İÇİN AZALIR.)

II. KADIN — **(EN ÖNDEN ODAYA GİREN I. KADININ ETEĞİNE TUUNARAK)** Ohh, burası daha sessiz...

I. KADIN — Buranın pencereleri daha küçük de ondan.

III. KADIN — **(ZORLA GİREREK)** Kapısı da daha dar galiba..

I. KADIN — **(USULCA HIÇKIRIR)** İşte bakın. Boş.. Çocukların yatağı bomboş.

(ODADA - SEMBOLİK - İKİ KÜÇÜK YATAK VE KANARYA KAFESİ)

III. KADIN — **(ÖNDEN GİREN İKİSİNE SIMSIKI TUTUNARAK, HATTA ONLARI GERİ ÇEKEREK)** Evet.. Evet.. Yoklar işte.. Belli ki yoklar...

II. KADIN — **(GERİ ÇIKMAK İSTER)** Ya benim kızımı da çaldılarsa?. Okulunda öyle mışıl mışıl uyurken ya?...

III. KADIN — İyi ki çocuğum yoook! Oh, iyi ki çocuğum yok.

I. KADIN — **(ÖTEKİLERİ ÇEKER)** Hadi.. Bakmıyacak mıyız yatakların altına?

III. KADIN — **(II. CİYE)** Bakacak mıyız?

II. KADIN — Şey...

I. KADIN — Yatakların altına bakacaktık ya?

II. KADIN — Eh, bakacaksak, bari hep birlikte eğilelim..

III. KADIN — **(I. CİYE)** Üstlerine iyi baktın mı?

I. KADIN — **(TEK ELİYLE SÖZDE ÇARŞAFLARI KALDIRIR, SİLKELER)** Bakmadım mı? Siz de bakın işte.. Yoklar.. Yoklar.. **(BİR UMUTLA)** Belki de oyun ediyorlar bana yumurcaklar.. Anladım.. Oyun ediyorlar.. Yatakların altına gizlendiler.. **(USULCA SESLENİR)** Yavrularım!. Yaramazlar.. Çıkın hadi.. **(BİR AN)** Ses vermiyorlar?

III. KADIN — Oyun ediyorlarsa ses vermezler elbet.. **(BU FİKRE SARILIR. ONLARI YENİDEN GERİ ÇEKER)** Bırakalım, oynasınlar canım!

I. KADIN — Ama.. Ya yoklarsa? Ya?.. Bir bakmalıyız ki.. Bakmadan bilemeyiz.

II. KADIN — Üff.. Diyorum size.. Bakacaksak hep birlikte bakıverelim bari..

III. KADIN — Eh, evet, tabii.. Anca beraber, kanca beraber..

(BİRBİRLERİNE TUTUNARAK YATAKLARDAN BİRİNİN ALTINA EĞİLİRLERKEN)

II. KADIN — **(BİRDEN DOĞRULUR)** Ben korkuyorum!

I. KADIN — Eee, ama! Bakmaya sözvermiştiniz? Aksırmazsam bakarız demiştiniz..

II. KADIN — **(GÖZÜ KAPIDA)** Sözümden caymış değilim.

I. KADIN — **(ONU ÇEKER)** Hadi öyleyse.. Hadi, hep birlikte.

(ÜÇÜ BİRDEN BİRBİRLERİNE TUTUNARAK BİRİNCİ YATAĞIN ALTINA EĞİLİRLER)

III. KADIN — **(DOĞRULUR. DERİN BİR NEFES ALIP OTURUR)** Yok.. Gördün ya, yoklar işte..

I. KADIN — **(II. CİYLE BİRLİKTE DOĞRULARAK)** Ama.. Ötekinin altı.. Ona bakmadık ki..

(ÖTEKİ İKİSİ BEZGİN, BAKIŞIRLAR. SONRA ÜÇÜ BİRDEN YERE YATAR, İKİNCİ YATAĞIN ALTINA BAKARLAR.)

II. KADIN — **(DERİN BİR NEFES ALARAK DOĞRULUR.)** Neyse, bir şey yok.

III. KADIN — **(DOĞRULUR)** Ohh, bir şey yok.

I. KADIN — **(BAŞI YATAĞIN ALTINDA)** Bakın.. Bakın..

II. KADIN — Ne var?

III. KADIN — Ne gördün?

I. KADIN — **(DOĞRULUR)** Bir delik! Siz görmediniz mi?

İKİSİ — Hani? Hani?

I. KADIN — Eğilip bakın.

(ÜÇÜ BİRDEN YENİDEN YATAĞIN ALTINA EĞİLİRLER)

II. KADIN — Ben gördüm!

III. KADIN — Sahi! Bir delik..

II. KADIN — Fare deliği gibi bir şey.

(ÜÇÜ BİRDEN SIRAYLA DOĞRULURLAR)

I. KADIN — Ama bu fare deliği yoktu ki orada. **(AKSIRIR)**

II. KADIN — **(AĞLAMAKLI)** Şimdi var işte.. Basbayağı bir fare deliği.

(DIŞARININ UĞULTUSU YAVAŞ YAVAŞ YENİDEN DUYULUR.)

I. KADIN — Fare deliği olsa bile, çocuklar nasıl çıksın burdan? Bu delikten kaçırılmış olamazlar.

II. KADIN — Belli olmaz ki. Nihayet bir delik.

III. KADIN — Bir bu eksikti!

II. KADIN — Bence bu deliği hemen tıkamak gerek.

III. KADIN — Tıkamalıyız, evet..

(BİR ÖRTÜYÜ ÇEKER ALIR. I. KADINA UZATIR)

Şununla tıkarız olur biter.

I. KADIN — **(ÖRTÜYÜ ACELE ESKİ YERİNE SERERKEN)** Hayır.. Hayır.. Bu olmaz. Canım kavaniçe örtü.. **(ÜSTÜSTE AKSIRIR)**

II. KADIN — Aksırma!

III. KADIN — Neyle tıkayacağız peki?

II. KADIN — Hem çabuk olalım. Duymuyor musunuz? Bu delikten çok gürültü sızmaya başladı.

I. KADIN — **(BİR GAZETE PARÇASI BU-**

LUR) Şu olur mu? Günü geçmiş nasıl olsa.

III. KADIN — **(GAZETEYİ İTER)** Olmaz.. Olmaz.. Kağıt çabuk kemirilir.. Hele gazete kağıdı..

I. KADIN — **(YERDE BULDUĞU BİR ŞEYİ ALIR)** Gördünüz mü şunu? Gördünüz mü? **(AĞLAR)** Büyük çocuğumun çorabının teki. Tekiyle gitmiş. Teki kalmış..

III. KADIN — Getir işte, onunla tıkayalım..

I. KADIN — **(BURNUNU ÇEKER)** Tıkayalım bari. Nasılsa tek. Tek çorap bir işe yaramaz ki artık.. **(ÇORABI III. NÜN ELİNE TUTUŞTURUR.)** Hem bir anısı kalır burda..

III. KADIN — Ben yalnız başıma uzatamam elimi. **(II. CİYE TUTUŞTURUR)**

II. KADIN — Ben de uzatamam.. Çorabı üçümüz birden tutalım. Hemen tıkayıp çekelim elimizi.

I. KADIN — Üç eli birden çekemezler bu delikten...

III. KADIN — Belli olmaz ki. Onun için çok çabuk tıkamalıyız.. Tıkayacaksak tabii..

I. KADIN — **(ÇORABI ALIR)** Tıkayacağız elbet.. Tutun.. **(II. CİYE)** Sen tutmuyorsun.

II. KADIN — **(TUTAR)** Tutuyorum ya.

III. KADIN — **(YATTIKLARI YERDEN)** Benim elim altta kaldı!

I. KADIN — **(YATAĞIN ALTINDAN)** Neden? Benim elim daha yakın deliğe..

II. KADIN — **(YATAĞIN ALTINDAN)** Yoo,

ama.. Beni aptal yerine koyuyorsunuz!

I. KADIN — Hadi.. Tıkıyoruz.. Hadi.. Bir.. İki.. Üç..

(BİR AN. SONRA ÜÇÜ BİRDEN DERİN BİRER NEFES ALARAK BAŞLARINI YATAĞIN ALTINDAN ÇIKARIRLAR)

II. KADIN — Neyse, oldu.

I. KADIN — Pek iyi tıkayamadık ama..

III. KADIN — Çorap küçük geldi de ondan

(KALKARLAR)

I. KADIN — **(ODADA BAKINIRKEN BİRDEN HAYKIRIR)**

Kanaryam yok!

(II. VE III. KADINLAR KAFESE BAKARLAR)

III. KADIN — Gerçek! Kanarya yok.. Uçmuş..

II. KADIN — Gitmiş!.

I. KADIN — Nereye gidebilir ama? Kafesin içinden nasıl?..

(ÜSTÜSTE AKSIRIR)

III. KADIN — Kocaman çocuklar fare deliğinden çıktılarsa, küçücük bir kanarya hadi hadi..

I. KADIN — En cins kanaryaydı o.

II. KADIN — Allah vere de benim saksıların başına bir iş gelmemiş olsa...

III. KADIN — İyi ki bizim ne kuşumuz var, ne çiçeğimiz.. Azıcık aşımız, kaygısız başımız...

(KÜRKÜNE SARINIR)

II. KADIN — Ama senin kürkün var.

III. KADIN — Evet ama, üstümde o. Yüzüklerim de..

II. KADIN — **(DÜŞÜNCELİ)** Öyle.. Belki de hepimiz her şeyimizi sakız gibi burnumuzun ucunda taşıyabilmeliyiz..

I. KADIN — Deliği tıkamakta yardım ettiğiniz için teşekkür...

III. KADIN — **(KURUMLU)** Rica ederim. Bir şey değil.

I. KADIN — **(HÜZÜNLÜ)** Kanaryam geri gelir mi acaba?

II. KADIN — Bilinmez ki. Kuşu altın kafese koymuşlar...

I. KADIN — Ya çocuklarım?. **(İÇLİ AĞLAR)** Çocuklarım... Besledim, büyüttüm. Bütün kötülüklerden sakındım.. **(İÇ ÇEKER)** Aklıma gelir miydi, evde kalmış tek delikten çıkacakları...

III. KADIN — Deliği belki de kendileri açtı. Kendi kendilerine çıktılar belki de..

I. KADIN — Çıkmazlar.. Niye çıksınlar? Aklı başında koskocaman çocuklar...

(UĞULTULAR YENİDEN DUYULUR)

II. KADIN — Yine başladı işte..

I. KADIN — Oysa deliği tıkamıştık.

III. KADIN — Geldiler mi dersiniz?

II. KADIN — **(BİR ÇIĞLIK ATAR)** Nereye?

I. KADIN — **(TİTRER)** Evlerimize şeyet-

meye mi? Yani.. Evlerimizde şeyetmek mi?. Yani şeyetmeyi mi evlerimizi? **(AKSIRIR)** Üstelik içerisi de yalnız kaldı. Biz burdayken doluşuverirlerse?. **(KAPIYA YÖNELİR)**

III. KADIN — **(KAPIYA YÖNELİR)** O zaman bu küçücük odada tıkılır kalırız.

II. KADIN — **(KOŞAR, EN ÖNE GEÇER)** En iyisi salona gidelim yine..

I. KADIN — **(ONU İTER, ÖNE GEÇER)** Biz koltuklara oturunca onlar oturamazlar.

III. KADIN — **(ÖTEKİLERİ İTER, ÖNE GEÇER)** Birbirlerimizden ayrılmadan gidelim.

II. KADIN — **(KOŞAR, SIKI SIKI III. YE SARILIR)** Birbirimizden ayrılmak olur mu? Ayrılmayız elbet..

I. KADIN — **(GERİYE, ODAYA BİR GÖZ ATAR. SIZILDANIR)** Hiç bir şeyimi bulamadı. Gözüm arkada kaldı..

(KORİDORU BİRBİRLERİNİ İTE KAKA GEÇERLER. SOL TARAF KARARIR. KONUK ODASININ SAHNE IŞIKLARI AYDINLANIR. ONLAR SOL KAPIDAN BURAYA GİRERLERKEN SOKAK KAPISI ZİLİ DE UZUN UZUN ÇALINIR.)

II. KADIN — Bittik!.

III. KADIN — **(GERİ KAÇMAK İSTER)** Miğdem bulanıyor, söylemesi ayıp.

I. KADIN — **(ONU TUTAR, ÇEKER)** Nedir bu başımıza gelenler? **(HIÇKIRIK)** Kime ne kötülüğümüz var? Kimin neyine karıştık? Kimi...

III. KADIN — Ağlama şimdi! Ağladığın duyulursa korktuğumuzu anlarlar.

II. KADIN — **(TİTREYEREK)** Korktuğumuzu anlamamalılar...

III. KADIN — Hem niye korkacakmışsız? **(KAÇMAYA YELTENİR)**

II. KADIN — **(ONU TUTAR. I. YE)** Bu kapıyı kilitlemiyecek misin? Ara kapıyı?

I. KADIN — **(AKSIRIĞINI TUTARAK)** Kitlemek daha mı iyi?

II. KADIN — **(TİTREMEMEYE ÇALIŞARAK)** Elbet daha iyi. Deliği pek iyi tıkayamadık çünkü.

(I. KADIN KORİDOR KAPISINI ACELE ÇEKER, KİLİTLER.)

II. KADIN — Keşke buna da çift kilit koysaydınız...

(UĞULTULAR İYİCE ARTMIŞTIR.)

III. KADIN — Ne dedin? Duymadım?

I. KADIN — **(YÜKSEK)** Kulağını getir. **(III. YE FISILDAR)** Çift kilit diyor.

II. KADIN — **(III. YE)** Öteki kulağını getir. **(III. KULAĞINI UZATIR. BERİKİ FISILDAR.)** Biz ara kapılara da çift kilit koydurduk.

(BİR AN. YALNIZ UĞULTULAR.)

I. KADIN — Ne yapsak?

III. KADIN — Koltukları iyice yaklaştıralım birbirine. Sımsıkı oturalım.

II. KADIN — **(I. CİYE)** Oturacak mıyız?

I. KADIN — **(II. CİYE)** Oturmayacak mıyız?

III. KADIN — Ne yapacağız?

(KOLTUKLARI BİRLEŞTİRİRLER)

I. KADIN — Halı toplandı! **(ACELE HALIYI DÜZELTİR.)** Durun.. Vazo!.

(BİR VAZOYU ALIR, KALDIRIR.)

(ÜÇÜ DE YANYANA, SIMSIKI, AMA TİTREYEREK OTURURLAR. BU ANDAN SONRA KAPI ZİLİ ARTIK DÜZGÜN ARALIKLARLA ÇALINACAK VE ARDINDAN YİNE DÜZGÜN ARALIKLARLA KÜT KÜT KÜT VURULACAKTIR.)

I. KADIN — Artık hiç ara vermez oldular.

III. KADIN — Ne dedin? Üf, karnım ağrıyor, söylemesi ayıp.

II. KADIN — **(SESİNİ YÜKSELTİR)** Koltuğumu biraz daha size yaklaştırmak istiyorum.

III. KADIN — Yaklaşır. Ama gürültü etmeden.. Amaan, şişin gözüme batacak..

I. KADIN — **(SESİNİ YÜKSELTİR)** Ne diyorsunuz? Duyamıyorum..

III. KADIN — Bağırma. Kulağını uzat.

(I. CİNİN KULAĞINA FIS FIS FIS ANLAŞILMAZ BİRŞEYLER SÖYLER.)

II. KADIN — **(BİRDEN HAYKIRARAK YERİNDEN FIRLAR.)** Ay! Bu ne?

I. KADIN — **(HAYKIRARAK FIRLAR)** Boynuma bir şeyler dolanıyor!

II. KADIN — Örümcek!. Gördünüz mü, örümcek! **(AĞLAYARAK BİR NOKTAYI GÖSTERİR)**

I. KADIN — Nerden çıktı şimdi?

III. KADIN — **(HAYKIRIR)** Yüzüme bir şey dolanıyor! **(GIDIKLANMIŞ GİBİ ELİNDE OLMAYARAK GÜLER)**

II. KADIN — Örümcek ağı.. Bir şey değil.. Ağ.. Ağ.. **(HEP O NOKTAYA BAKARLAR)** Ne büyük örümcek.. Ne büyük örümcek..

III. KADIN — Ne çok salgılıyor!. Ne çok salgılıyor!.

II. KADIN — **(AĞLAR)** Üstümüze geliyor!

(BİR AN NEFESSİZ DURURLAR. BU ARA SADECE KAPININ DÜZGÜN ARALIKLARLA VURULUŞU DUYULUR.)

III. KADIN — Terden sırılsıklam oldum, söylemesi ayıp.

II. KADIN — Bir şey yapın!

I. KADIN — **(DEMİNDEN BERİ TİTREYEREK ÖRÜMCEĞİ KOLLAMAKTADIR. BİRDEN AYAĞINI UZATIR. YERE BASAR. SESİ TİREYEREK)** Ko.. Korkmayın.. Öldürdüm i.. işte..

III. KADIN — **(DERİN BİR SOLUK ALIR)** Sen çok yüreklisin...

I. KADIN — Halım biraz kirlendi ama..

II. KADIN — **(HAYKIRIR)** Şu ne, şu?

(ÜÇÜ DE TAVANA BAKARLAR)

III. KADIN — Ayyy.. Bu daha büyük!.. Böyle örümcek hiç görmedim..

I. KADIN — Ellerime birşeyler dolanıyor!

III. KADIN — Ağ işte.. Örümcek ağı.. Sıyır, sıyır..

II. KADIN — Tanrım! Bu yenisini nasıl

öldüreceğiz?

III. KADIN — Tepemizde! Şimdi de tepemizden yağmağa başladılar işte..

I. KADIN — İyi ama neden?

III. KADIN — Ayy!. Ensem.. Enseme dolanıyor!.

II. KADIN — **(GÖZLERİNİ KARŞI DUVARA DİKER)** Karşıya bakın, karşıya!

I. KADIN — Hiii.. Gül gibi evimiz...

III. KADIN Her şey örümcek ağı!

I. KADIN — Niçin ama? Neden? Onca temizlik, onca titizlik, onca tedbir..

II. KADIN — Şu yüzümdekini çekiverin..

III. KADIN — Benim ellerime dolanıyor hep. Enseme.. Ellerime.. Kürküm.. Kürküm..

I. KADIN — **(İNLER)** Bacaklarımı sarmış!

(ÜÇÜ DE BİR AĞIN İÇİNDEYMİŞÇESİNE ÇIRPINIRLARKEN KAPI TEKDÜZEN VURULUR.)

III. KADIN — **(USUL)** İstesek de açamayız. **(YORGUN, ÇÖKER.)**

II. KADIN — **(DAHA USUL)** Her yanımızdan sarıldık.. Sarıldık.. **(ÇÖKER.)**

I. KADIN — **(ÇOK USUL)** Tüm ağın içinde kaldık.. **(BİTKİN ÇÖKER.)**

III. KADIN — **(SESSİZ AĞLAR)** Gelmedi kocalarımız..

II. KADIN — **(DAHA SESSİZ AĞLAR)** Bizi kurtarmadılar..

I. KADIN — **(USULCA AKSIRIR)** Tek başımıza koydular..

KADIN — **(I. CİYE, SUÇLARCASINA)** Nerde komşularınız?

II. KADIN — **(I. CİYE)** Öldüler mi?

I. KADIN — **(İKİSİNE BOMBOŞ BAKAR)** Komşular, nerde?

(DIŞARDAN GELEN UĞULTU İYİCE YÜKSELİR)

II. KADIN — **(İNLER)** Sizi duyamıyorum..

III. KADIN — Göremiyorum sizi..

I. KADIN — Size dokunamıyorum..

(OLDUKLARI YERDE İPEKBÖCEĞİ GİBİ BÜKÜLÜP TORTOP OLURLAR.)

II. KADIN — Sarıldık..

III. KADIN — Sarıldık..

I. KADIN — Sarıldık..

(KAPININ KÜTKÜTLENMESİ)

Keşke açabilseydim..

II. KADIN — Keşke çıkabilseydim..

III. KADIN — Dışarda olsaydım keşke..

ÜÇÜ BİRDEN — **(İNCECİK, BİRER BÖCEK SESİYLE)**

Bir delik gerek.. Bir delik gerek.. Bir delik gerek..

(KAPININ KÜTKÜTLENMESİ BÜYÜR, BÜYÜRKEN)

PERDE

YANKI YAYINLARINDAN ŞİMDİYE KADAR ÇIKMIŞ OLAN ESERLER

	Kuruş
1 — GÜNEY POSTASI: Antoine de Saint-Exupery . . .	400
2 — FAKİR ÇALGICI: Franz Grillparzer	Bitti
3 — ANTİGONE: Kemâl Demirel . . .	Bitti
4 — MAX SCHELER ve Fr. NİETZSCHE'de Trajik Olan: Dr. İoanna Kuçuardi	Bitti
5 — YAZIŞMALAR: Maksim Gorki Anton Çehov	Bitti
6 — ALTINCI KOĞUŞ: Anton Çehov	Bitti
7 — KANAYAN İSPANYA: Antoine de Saint Exupery	500
8 — İLK YILLARIN EMEĞİ: Heinrich Böll	Bitti
9 — FRİDEKİKE'YE MEKTUPLAR: Stefan Zweig	Bitti
10 — KEŞİŞ SOFRONİE: Panait İsrati	400
11 — PARKTA: Marguerite Duras .	Bitti
12 — SİSTE BİR SES: Jens Peter Jacopsen	500
13 — SCHOPENHAUR VE İNSAN: Dr. İoanna Kuçuradi . . .	750
14 — NİETZSCHE ve İNSAN: Dr. İoanna Kuçuradi	Bitti
15 — FARELER VE İNSANLAR ÜZERİNE: John Steinbeck . . .	Bitti
16 — SUÇ VE CEZA (Oyun) Dostoyevski	500

17 — İNSANLARI SEVECEKSİN: E. M. Remarque (1) . . Bitti
18 — İNSANLARI SEVECEKSİN: E. M. Remarque (II) . . . . Bitti
19 — SAVAŞ KURBANLARI: G. Duhamel 500
20 — GÜN IŞIĞINDA: E. Kazakiyeviç 400
21 — KÜÇÜK PRENS: Antoine de Saint-Exupery 750
22 — KAFKADA İNANÇ ve MUTLULUK: M. Brod 400
23 — İNSANLAR ÜZERİNE: Kemâl Demirel Bitti
24 — RODİN: R. Maria Rilke 500
25 — KODİN: Panait İsrati . Bitti
26 — OTUZ YAŞ: İngeborg Bachmann Bitti
27 — THEO'ya MEKTUPLAR: Van Gogh Bitti
28 — CALIGULA: Albert Camus . . 500
29 — DÜNYANIN BİR ÖĞLE SONRASI: W. Saroyan 10.00
30 — MİNKA ABLA: Panait İsrati . 500
31 — GECE UÇUŞU: A. de Saint Exupery 400
32 — YAŞADIKTAN SONRA: Tahsin Yücel 500
33 — MANHATTAN'IN İYİ TANRISI: İngeborg Bachmann . . 400
34 — UYGARLIK ve İNSANLIK: Albert Schweitzer . . Bitti
35 — BEYAZ GECELER: Dostoyevski 400
36 — EYLÜL YORGUNU: Güner Ener . . 500
37 — BİR TAŞRALININ ÖYKÜSÜ: A. Çehov 600
38 — HAPİSHANE MEKTUPLARI: Rosa Luxemburg . . 500
39 — SAVAŞ UÇUŞU: A. de Saint Expery 10.00
40 — KARA ANIT: E. Maria Remarque 20.00
41 — HAYATA GİRİŞ: Panait Israti 500
42 — KALE: A. de Saint Equpery 10.00
43 — BÜYÜK YARGIÇ: Kemâl Demirel Bitti
44 — NİŞAN: Hans Erich Nossack . . 500
45 — İNSANLARIN DÜNYASI: A. de Saint-Exupery 10.00
46 — KONOVALOF: Maksim Gorki 500
47 — SIKI YÖNETİM: Albert Camus 750

48 — SAVAŞ ve BARIŞ: Leo Tolstoy (Oyun) 10.00
49 — SAVAŞ ve BARIŞ: Leo Tolstoy 10.00
50 — İNSAN ve DEĞERLERİ:
Dr. İoanna Kuçuradi 10.00
51 — YABANCI: Albert Camus 750
52 — ŞEYTANLAR: John Whiting 10.00
53 — IŞIKLAR SÖNÜNCE:
Vladimir Tendrejakow 750
54 — MİHAYİL: Panait İsrati 12.50
55 — BECKET: Jean Anouilh 10.00
56 — AÇLIK: Knut Hamsun . . 17.50
57 — DÖRT OYUN: M. Cevdet Anday 15.00
58 — NOA NOA: Paul Gauguin . 750
59 — FARENİN ÖLÜMÜ: Kemâl Demirel 500
60 — MEKTUPLAR: Saint Exupery 10.00
61 — MARTI: Richard Bach . 750
62 — ANGEL DAYI: Panait İstrati 15.00
63 — SİTEP KURDU: Hermann Hesse . 20.00
64 — BU ZAMAN HİKÂYELERİ:
Siegfried Lenz . . 600
65 — SIDDHARTHA: Hermann Hesse 10.00
66 — HİROŞİMA SEVGİLİM: M. Dutas 750
67 — BİŞEY YAP MET: Aziz Nesin 10.00

YÖNETİM ve GENEL DAĞITIM:

YANKI YAYINLARI Koll. Şti.

Yeşil Çam Sokağı 3/1
Beyoğlu Tel.: 49 86 75

Adalet Ağaoğlu
(1929 Ankara)

KARACA OFSET BASIMEVİ TEL.: 27 53 45

Kapak : Rouault